

౧౯౧౭

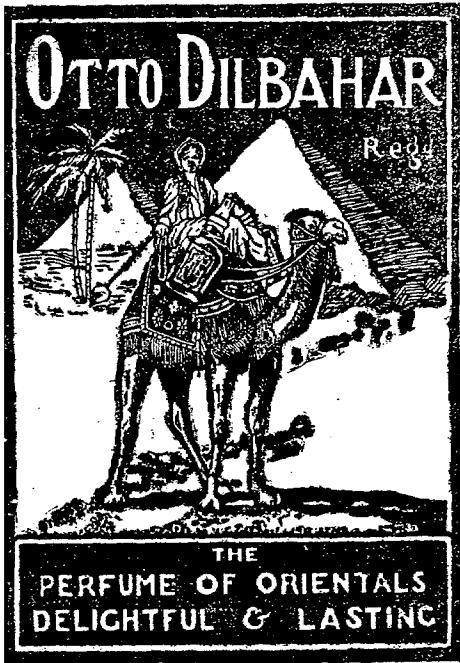
ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.
సంపుటము. ౪.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ అక్టోబరు నెల 20 వ తేది శనివారము
పింగళ నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ మాస శుద్ధ చవితి ర.

No. 168

సంచిక ౧౬౮



మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126

(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది. ఆల్కాహోలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలవై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు సువాసన ని స్తులభమయ్యును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్నవైజు (అర డ్రాం)	సీసా 1-కి రు	0-8-0
మధ్యరకము వైజు 1-డ్రాం	" "	0-12-0
పెద్దవైజు 2 "	" "	1-4-0
వెద్దవైజు 4 "	లేక 1/2 డ్రాంస్సు "	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిహాపులను దొరకును. దీనికి ఆ నేకమగు నకలుసెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసావైన ను, కార్డువైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవారికి వ్రాసినచో అన్యాయముగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సోల్ వజంటు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మామసీదు బొంబయి.

తక్షణము దరఖాస్తుచేయుడు.

కొద్దిప్రతులు మాత్రమే.

భారతదేశ సేవకు రాలైన

లోకమాత ఆనిబిసంటు చరిత్ర

ఇది ఆంధ్ర దేశ స్వరాజ్య సంఘ కార్యదర్శియగు:

గా. హరిసర్వోత్తమరావు పంతులు ఎం. ఏ.

గారిచే సులభమైనది వ్రాయబడినది. వెల 12 అణాలు.

తక్షణము ఈ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుడు:—

(916)

ఉత్తమగ్రంథాలయము 145, టంకసాలవీధి సాహుకార్పేట, మద్రాసు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రముకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన
“ఆంధ్ర శిగరెట్టు”

881

(కోడిపుంజు మార్కు గలది)

స్వదేశీవాహనమును ప్రోత్సహింపరచ దలచిన ప్రతివారును భరతఖండమున పెరిగిన మేలైనపుగాకుచే తేయబడు కోడిపుంజు మార్కు ఆంధ్ర శిగరెట్టును కొనుగొని వెల సరసము. యెంతమాత్రమును విదేశీ శిగరెట్టుకు తీసిపోవు. పాకెట్ 1-కి ఆరు శిగరెట్టుగల నూరు పాకెట్లు గల పెట్టె 1-కి వెల రు. 1-8-0

నూరు పెట్టెలుగల కేసు 1-కి వెల రు. 118-12-0

ఒక కేసుగాని, వైగాగాని తీయువారికి స్పెషల్ కమీషను ఇవ్వబడును

యూనివర్సల్ టుబాకో కంపెనీ,

6, జనరల్ పీటర్సురోడ్, మాంట్యురోడ్ పోస్టు, మద్రాసు.



బహుమతి! 5 రూపల డెలగల వాచ్. బహుమతి!!!

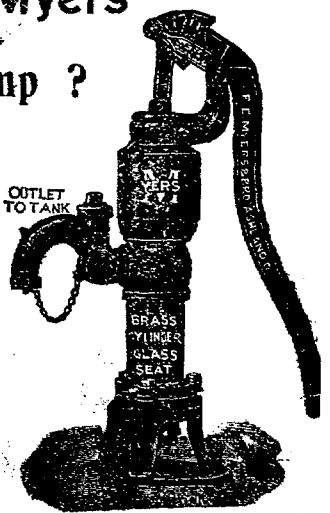


ఈచిత్రపులోగల సిరా అద్దక వ్రాయు ఆస్త్రియాదేశపు 14 క్వారట్జు గోల్డు పేటెడ్ నిబ్బుగల ఫాక్ టైమ్ పేనా, ఒక సిరాబుడ్డి, 1 నిబ్బు 1 క్లిప్స్ లో వెల రు. 2-4-0. ఈపేనాను కొనువారలకు వై చెప్పిన గడియారము ఒకటి బహుమతిగా యివ్వబడును. మద్రాసు మెయిల్మెన్ కంపెనీ, (833) వైనా. జాడు రోడ్డు, మద్రాసు.

TRY ONCE! TRY ON AGAIN!
AMRUTANJAN
Best Indian Pain Balm
PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
Sold Everywhere.
Our Catalogue sent free on application.
APPLY FOR DETAILS:--
AMRUTANJAN DEPOT,
BOMBAY & MADRAS.

Special Large Type Edition
CELEBRATED NOVEL. IN BIG TYPES
MARY PIRCE
Or The Memoirs of a Maid Servant.
By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes
Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed paper, and contains more than 1,500 pages. This novel is one of the Masterpieces of Reynolds, full of gripping and Thrilling interest throughout. Only a limited number of Copies are printed owing scarcity of paper.
The virgin's kiss or the bronze Statue.
By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2 Single Volume As. 12. This novel is unrivalled in fluency plot and description of nature, art and love and characters, and is one of the excellent productions of Reynolds. Only a limited number of Copies are printed owing to scarcity of paper. Apply sharp:--
Superior Watch Co.,
POST BOX No. 167,
536 (A.) MADRAS E.

What is a Myers PATENTED
Hand Pump ?
A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and Stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.
537 **K. B. Joshi & Co.,**
321, Hornby Road Fort Bombay.



<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు.</p> <p>క రో లా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరువలేదు, జ్వరభాగము, పులితేపురాదు, కడులు గావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గ అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>½ పౌను, 1 పౌను సీసాలు సీసా 1-కి వెల రూ. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>శ్రే. జ రు గా రి</p> <p>లీవరు టానిక్.</p> <p>వైద్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలసతికును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల రూ. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరుపుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సాల్యూషన్ పై పెట్టె 1-కి రూ. 2-0-0.</p>
---	---	--

W. E. SMITH & Co., Ltd డబ్లియు. ఇ. స్క్విత్ అండు కో.,
Pharmaceutical Chemists & (లిమిటెడ్)
Druggists, Mount Road, మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
MADRAS. మదరాసు

మొందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక జేరు నుదాహరించ గోరెదము

368

ఆంధ్ర ద్య మ ము

మొదటి యై దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి

సన్ధ్య సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల యుచన్యాసములు,
చాలి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములు గలవు.

వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజి వేటు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుశెట్టి వీధి, జాజ్జిటపుక్, మద్రాస్.

“ఆమెక్ కో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

ఈ యంత్రము సడపుటను నీపిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయించబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా షేక్ టరీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడవగలదు.

వెల అతిసులభము, కనిచేయించుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6 బి. హెక్ట. పి. నుట రకముచాలిగా మా వద్ద స్టాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా క్లు వ్రాయుడు.

జెస్ట్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు
పోస్టుబాకు నెం. 63 మదరాసు.

527

కుం కు మ పు వ్య

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్గ ను గమనింపుడు. కరస్పాన్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :—

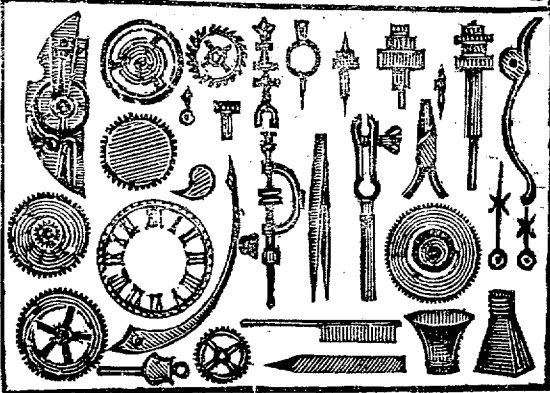
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(53) 21, హమ్మం వీధి, బాంబాయి.

పరమరహస్యము

అద్భుతముగ డిటెక్ట్ చేయవల. 256 పేజీలు.
క్యాటికోరైండు 1-కి చందా రూ. 1-0-0. మూత్రమే.
ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము :—
(928) నిడదవోలు, కృష్ణాజిల్లా.

కౌటలాగు
ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH CO. DEALERS IN WATCH MATERIALS & TOOLS




TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.
(821) ఈ త్రరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

శారదాంబ
ఇది శ్రీ భర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు

అమృతాంజనము

అన్ని వొప్పలకు పరమామృతము. చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పిల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పిల శార దోలును. హాయిపు పోట్ల బొగొల్పును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండవలసింది.



పలమూలకలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. సీని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనము, డెబ్బా, బొంబాయి అండ్ వదిరాజు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోషధములు.

చంద్రమృతము పండ్లుతో ముట్టకు ...	0-2	మోహిని తైలము పెండ్లుకల పెరుగుటకు ...	0-12
చీర్రసాయము మూత్రముల అశ్మిమునకు ...	1-4	శోమహరి పెండ్లుకల పెరుగుటకు ...	0-0
దంతశుభ్రము పండ్లుతో ముట్టకు ...	0-3	ఉబ్బసమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1-8
వజ్రగుణికుల ధాతువునకి ...	1-0	కన్తురిమాత్రలు పెద్దవి, మంచివి 50-కి ...	0-10
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0-12	సుఖభోగి మాత్రలు ...	1-0
మూలశంకట తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-12	సుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ...	1-0
తేలుమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0-8	విరేచనములకు మాత్రలు డబ్బి 1-కి ...	0-8
శీత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0-4	గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి ...	0-8
కలరామాత్రలు వాంతిభేదాలకు ...	0-6	శిరోవేదన మాత్రలు తలనొప్పిలకు ...	0-12
గజ్జికైలము గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి ...	0-8	కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-8
నామకర్పూరము సీసా 1-కి ..	0-8	శేగకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
శేలకు మందు సీసా 1-కి ...	0-4	కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమ వ్యాధులకు ...	1-0
తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0-6	చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-6
కుబ్జకు తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-4	నుందరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
సురతిద్రావకము సీసా 2-కి ...	1-0	కగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు ...	0-6
కఫహరి శీతగట్టు దగ్ధలకు ...	1-4	కర్ణకూలహరి చెవిపోటుకు ...	0-6
కఫహరిమార్గం ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-కి ...	0-8	జాలాచి మాత్రలు మలబద్ధమునకు ...	0-8
నాయువుపోటుకు మందు ...	1-0	జంతువాతహరి ఎమిడికలకు ...	0-8

శుక్రము, క్షయము, క్

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అండు బొంబాయి.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

శ్రీ విచారణాధికారులు: మొదట ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం,

మరి, చోట్ల, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, పయిర్లకున్న, దంప, ఫలవృక్ష ములకున్న, మొక్క తీగవృక్షాలకున్న సుపూర్ణఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములపట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మాసాంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీందార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన పత్రికను, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములను ఈక్రింద నుదాహరించుచుండు వైబిలీసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్లకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండు చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెస్ డవ్ అండు కంపెనీవారి “బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్.”

Wales Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పలకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పల్లికు వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

పోల్ వంజ్ట్టు:—ది పోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కుస్,

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(వై కామ్రాజ్ మౌ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

సంగీత సుధాంబుధి.

ఇందు సంగీత లక్షణములును, ప్రథమాభ్యాస పద్ధతులును, వాడుకయందున్న అనేక రాగములకు ఆరోహణాది క్రమములును, తాగయ్య, దీక్షితులు, శామాశాస్త్రిలు, ఘనం సీనయ్య, కున్నకుడి కృష్ణయ్య, ముద్రహృణ్యయ్య, గోవిందసామయ్య, గర్భపురి వాసులు, పురందరవిఠలు, నారాయణతీర్థులు, తరంగంబాడి పంచవాడయ్య, సదాశివరావు మొదలగు సుమారు 35 పూర్వప్రసిద్ధ వాగ్గేయకారక విరచితంబులైన వర్ణములు, కీర్తనలు, జావళ్లు మొదలగునవియును, తత్కాల రుచ్యమైన హిందుస్థానీలు, పార్సీలు, యింగ్లీషునోట్లు, తిల్లానా మొదలగు (Delicious Miscellany) లలిత మిత్రములును, స్వర తాళములతో అందరికి సులభముగ గ్రాహ్యమగునటుల వ్రాయబడియున్నవి. ఇందు వీణ, హార్మోనియం చక్రపటములతో యున్నవి.

మంచి గ్రేసు కాగితములో ముద్రితమై మేలు లైండు చేయబడినది. ... వెల రూ. 3-0-0.

యం. ఆది అండు కంపెనీ,

(911) 39, చిన్న తంబిపేడి, మదరాసు.

అత్యద్భుతమైన జోస్యము

మీ జననకాలమును తేదీనిగాని లేక మీ వయస్సును నక్షత్రమునుగాని లేక మీరు బాబును వాగ్మయవేళనుగాని తెలియజేయుదు. మీ జీవితఫలములు సంపూర్ణముగ ఒక సంవత్సరమునకు తెలుపబడును. ఇందులకుగాను మీ రొకరూపాయిని మాకు పంపవలెను. మా జోస్యముయొక్క శ్రేష్ఠతను గూర్చి కుంభకోణములో హైకోర్టునకీలుగనన్న టి. కే. శివరామయ్యరు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వాగ్మయించున్నారు:—

మీరు చెప్పిన భవిష్యత్తు అత్యద్భుతముగ ఈ సంవత్సరమంతయు ఇనుమంతయు విరుద్ధములేకండగ నిజమైన దృష్టాంతము నిచ్చినది.

దీ కలింగ అస్ట్రాలజికలు బ్యూరో

902

చోడవరము, విశాఖపట్టణముజిల్లా.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసు దీపములు - బొమ్మల కాళ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592) బి. ఈశ్వరప్ప అండు నన్ను, విశాఖపట్టణము.

గోరోజనము తులం ౧కి 2-౦-౦

కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 30-0-0

కుంకుమపువ్వు తులం 1-కి 2-0-0

రసభస్మము తులం 1-కి 0-10-0

అదిపచ్చికాన లేక జాన్ను తులం 1-కి ... 8-8-0

పచ్చకర్పూరం " ... 2-0-0

బాలామృతము సీసా 1-కి ... 0-12-0

తాంబూలమాత్రలు, నువాసనగా నుండును 50-కి 0-8-0

అమృతాంజనం డిపో. 109, ఫ్రేరికోడ్డు, బొంబాయి, 6, తంజునెట్టి పేడి, మద్రాసు.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచించబడినది.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. ఇందు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పురుషోత్తం ఈ గ్రంథము చూచినచో వా రంతట వాకే వైద్యము చేసుకొనగలరు. వెల రూ 1-4-0

2. త్రైవిఫాయిడు ఫీవరు అను విషయ జ్వరము. ఇది ఇంగ్లీషుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్త డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు, యం. డి. వెల రూ 1-0-0

3. సరస్వతి సమానులగు పులగుర్త లక్ష్మీనరసమాంబగారిచే వ్రాయబడిన స్వరములుగల మంగళహారతుల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండదగినది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు అవశ్యము. వెల రూ 0-8-0

ఇవి ప్రతి పుస్తక పాపులోను దొరకును. 150 ఉ. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి బి. ఎ., రువిహోమ్. కాకినాడ.

వృత్తాంత లేఖలు

(౧)

బారువ వార్తలు

ఉపన్యాసములు

బారువ, అక్టోబరు 16:— బ్రహ్మశత్రుప్రచారకు లగు మ॥ రాకొం పొలకృష్ణారావు నాయుడుగారు, సత్యనాగా యణశర్మగారును బంధువులనుండి మా గ్రామమునకు విచ్చేసిరి. ప్రార్థన సమావేశమున ఈ సేల 14 తేదీ ఆదివారం ఉదయం 8 గంటలకు ఉపాసన జరుపబడెను. ప్రార్థన సమావేశములును, గ్రామస్థులు చాలమంది విచ్చేసియుండిరి. మధ్యాహ్నం 4 గంటలకు గ్రామస్థులును, విద్యార్థులును భజనలతో భక్తిరసమైన కీర్తనలు బాడుచు వీధులవెంట నడుచు, శర్మగారును, బాలకృష్ణారావుగారును, భక్తిసంబంధ మైనలు వంటి జ్ఞానాభివృద్ధికరము లైన యుపన్యాసములు అచ్చటచ్చట నిచ్చుచు 5 గంటలకు పాఠశాలభవనమున జేరి, ఇనులనేలకు విచ్చేసియుండిరి. మ॥ పోంభొట్ల వెంకయ్య పంతులుగారి యాధిపత్యమున ఒకసభ జరుపబడెను. ప్రధమమున సత్యనారాయణ శర్మ గారి వై వ ప్రార్థన తో సభ ప్రారంభమయెను. పిమ్మట శర్మగారు “మానవజీవితము” గూర్చియు, బాలకృష్ణారావు నాయుడుగారు “భక్తి”నిగూర్చి దృష్టాంతములతో సహా చక్కగా వివరించెను. సభాధ్యక్షులు ఉపన్యాసకుల ఉపన్యాసముల పయమై ముచ్చటించిరి. పిమ్మట తిత్తి బలరామయ్యగారు సభాధ్యక్షులకు ఉపన్యాసకులకు వందనము లొనర్చిన తరువాత సభ 7 గంటలకు ముగిసెను.

15 తేదీ సోమవారం ఉదయం 8 గంటలకు బాలికా పాఠశాల బాలికలకు బాలకృష్ణారావుగారు వైశిష్ట్య, పతిభక్తి, జననీజనకులయందు ప్రేమ, ఉపాధ్యాయులవద్ద విధేయతగూర్చి చక్కని హితబోధజేసిరి. సాయంత్రము 5 గంటలకు బోర్డుపాఠశాల భవనమున ప్రధానోపాధ్యాయులు గ్రామస్థులను విద్యార్థులకును వింపొనర్చిరి. పిమ్మట విశాఖపట్టణ చండల వాస్తవ్యులకు ఆకుల రామమూర్తి నాయుడుగారు “విద్యరస ప్రయోజనము”ల గూర్చి చక్కని యుపన్యాస మొనగియుండిరి.

ప్రీతి పురుషులు

గతవారము మదరాసునుండి “పజుల్లా” ప్రీతి పురుషులకు మతి నిమిత్తమైనచిచ్చి యుండగ 250 మంది ప్యాసింజరులు రంగూనునకు ఎగుమతి అయియుండిరి. చిల్కా ప్రీతి పురుషులకు మరియొకప్రీతి పురుషులకు 100 టన్నులరాక్షసి బొగ్గు యిచ్చట దిగుమతి అయినది. గతరెండు మాసములనుండి కొబ్బరికాయలు, ఉప్పుచేపలు వగయిరా సామగ్రి రంగూనునకు యెగుమతి అగుచుండెను. యథావిధిగ గతవారమున రైపలు సరుకులగ్రాతజేసి ఎగుమతి జేయునమిత్తము సిద్ధపరచియుండిరి. నౌకాధికారులు స్థలములేదని పొమ్మన్న సరుకు దీసికొనజాలనందున వర్తకులకు చాలానష్టము సంభవించినది. ఇచ్చటనుండి ప్రీతి పురుషోపాశ్రమముబోయి అచ్చట రెండుదినముల వరకు నుండుటచే విశేషమైన సరుకు యెగుమతిజేయబడెను. గోపాళపురం నకు విడుదలనున్న బారువ రేవు యందు సరుకు యెగుమతి జేసికొనక క్రిందిరేవుయందు స్థలము జేయుట చాలా ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. ఇందువిషయమై యిచ్చట వర్తకులు కలసివారలకు మహాజగ్గ మూలముగను లెంట్రిములు మునకు విన్నవించుకొనినప్పటికి అధికారులు లిండువిషయమై జోక్యము కలుగుజేసుకొనినట్లు గానించుచున్నది. త్వరలోకం తెసి ప్రిగ్గ విచారణజేసి ఇకముందు యిటువంటి అన్యాయము జరుపకుండ వర్తకులకు నష్టము గలుగజేయకుండదని నమ్ముచున్నారము. చిల్కా ప్రీతి పురుషులకు ఈషుట్లకై “చట్లాటగ్” గతవారము వచ్చియున్నదిగాని సముద్రము నీరు తగ్గి యుండుటచే ఇప్పట్లో నీర్చుటకు వీలులేకయున్నది. — బారువ విశేషము.

శ్రీ సరస్వతీ సమాజము మూలస్థిట, నెల్లూరు:— మా సమాజమునందలి యన్యజులచే మేళి శ్రీ వెదపవని రాజాగారు సమాజభాండాగార గ్రంథములకు సొక చీరుపాను కొనుటకు గాను ముప్పది రూప్యములు విరాళముగా బంపిరి. కాన వారికి సమాజముపట్ల నేను కృజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాడను. ఇదే విధముగ జేశాభిమానులును, విద్యాభిమానులును, భాషాభిమానులగు సహృదయు లెల్లగు మా సమాజమునకు దోడ్పడిన యభివృద్ధి కాగలదని నమ్ముచున్నాడను. (ఒక సామాజికుడు.)

బ్రహ్మపురవార్తలు

(మాస్యకేయ విలేఖనం యొద్దనుండి)

విద్యార్థులు - రాజకీయ విషయములు

బరంపురం, అక్టోబరు 17:—

జి.ఓ. 559 ను ఇండించుచు, దాని నత్యంత శీఘ్రములతో నిర్మూలించవలయు నని ప్రభుత్వమువారి కొక ఘోష జరుగనై యున్నదేమిటో, శ్రీ వేంకటేశ్వరాలయమున నొక విద్యార్థి విశేష సమావేశమున జరుపుట కిటీవల నిశ్చయింపబడి దానికి కలసియు నన్నాహ మంతయు సంతపబడెను. కాని, మననాయకులు కొందరు, గౌరవనీయులగు వి. కే. రామానుజాచారి మొదలగు వారు గవర్నరు గారి కొక డిప్యూటీనును సేర్పాటు చేసి యున్నారని వినిన పిమ్మట మా విద్యార్థుల సభ కొందరు వెదలచే నిలుపు చేయబడినది. శ్రీ వెంట్లండు ప్రభువు గారి ప్రత్యుత్తర మసంతుష్టికరముగా నుండినచో నీ సభ జరుపబడునని వినుచున్నారము.

ఉద్యోగములు - బదలాయింపులు

మా పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు శ్రీ గాములు నాయుడుగారు గుంటూరు పురమునకు బదలాయింపబడి యున్నారు. కొలది కాలము క్రిందటివరకు వీరు ప్రజామరణజంతుగా నుండిరి గాని, యిటీవల నాభావమును గోల్పోయిరిని వినుట కంతయు చింతిల్లుచున్నారము. మా సముజ్జ్విత ప్రాసంగికాచార్యులవారు విశాఖపట్టణము బదలాయింపబడిరి. వీరు మంచిపాఠశుక పేరు బడసి యుండిరి. వీరి గౌరవాభిమాన మా బ్రహ్మపుర వైష్ణవ న్యాయవాదు లనేలగు గృహములలో విందులు జరిగెను. శ్రీ వేంట్లండు నాధస్వామి పంతులుగారి యింటను, ఉత్పితాశ్రమములోపలను టిప్పాల్ లత్యంత వైభవముతో జరిగినవి. వీరి స్థానమున విశాఖపట్టణములో నుండిన కృష్ణస్వామి నాయుడు గారు నియోజింపబడినారు.

సి. ఐ. డి— మోసము.

కొలదిదినములక్రిందట మాపురమున కొక వింతపురుషుడు కనిపించెను. జి. డి. నీ ప్రశ్నములు గొట్టుచు తిరుగుచు మా మండలసంఘ కార్యదర్శి పరాంకుశం శ్రీరామమూర్తి బి. ఏ. గారింటికి యేవేవో ప్రశ్నలను వేయ వారితని పోలీసు వారికప్పగింప, మద్రాసునకు తండ్రివార్తలపి కనుగొనగా నీతడిదివరలో కంజీవరములో దొంగతనముజేసి పలాయనమై యున్న యొక మోసగాడనితేలెను. ఈ సి. ఐ. డి. మహాశయలవారు ఖైదుచేయబడిరి.

ఆటపందెములు.

మాయూరి గవర్నరు మెంటు పోస్టాఫీసు ఆవరణములో నాడుకొనుచున్న మాప్రాప్తు మేస్తరుగారి కుమారులను, మిత్రులును గలసి “రాయల్ బాడ్మింటన్ యూనియన్” అను పేరితో మామండలమున కంతకును సంబంధించిన ఆటపందెము జరుపుచున్నారు. ఈ 20వ తేదీ నీయాటలు సమాప్తమగును.

ఆంధ్రవిద్యాధి సంఘము.

మా పురవాస్తవ్యులను మద్రాసు పచ్చయప్ప కళాశాల విద్యార్థులును నగు శ్రీయుత న్యాయపతి నారాయణ మూర్తి పంతులుగారు “ఆంధ్రవిద్యాధి సంఘము” సొకదానిని స్థాపించుటకును రాబోవు ఆంధ్రవిద్యాధి మహాసభ విషయమై మాపురాంధ్రవిద్యార్థుల యభిప్రాయముల దెలియజేయుటకు ఒకసభ జరుపనున్నారని వినుటకు సంతకమగుచున్నది.

ఆన్నదానసమాజము.

యావత్సాంస్రములు నుత్సాహవంతులను నగుకొందరు యువకులు మాపురమున ఆన్నదానసమాజము నొకదానిని స్థాపించి, గొప్పవాగ్దాయిండ్లలో చిన్న చిన్నబుట్టలను గట్టి బియ్యమును ప్రోగుజేయుచున్నారు. వీరు తలపెట్టిన యామహాకార్యమునకు మాపురప్రముఖులు తగు సహాయమును, ప్రోత్సాహమును జూపెదరుగాకయని కోరుచున్నారము.

పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు

హిందూ తియేటికల్ కంపెనీవారు “సాంకర్య” నాటకము వేసినప్పుడు రాజకీయోద్యమములకు డబ్బీలు మనువాదానమువై పుగముదిరమును వాడుకొన నిచ్చిన మా పురపాలకసంఘాధ్యక్షులు వారు అట్టి యే నిక్కులను తేకుండ నిటీవల భోగమువారి కంపెనీ కెట్లు ముదిరము నిచ్చికో తెలియకున్నది. రాజకీయ విషయములలో మ్యూనిసిపల్ నేపథ్యము, తదితర గవర్నరు మెంటు భృత్యుల వలెనే, యే సంబంధ ముంచుకొనరాదని యెరింగియు, శ్రీ అన్నెపు పరమరామదాసు పాత్రో బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు తమ క్రింది ఓవర్సీయరు, బొ॥ నారాయణస్వామిగారు బ్రాహ్మణైతర్యోద్యమమునకై సంతకములు చేయించుచుండ వినియు నెట్లారకుండికో చిత్రముగా నున్నది.

రాబోవు కాంగ్రెసు.

రాబోవు కలకత్తా కాంగ్రెసునకు మాపురమునుండి ప్రతినిధులుగను, ప్రేక్షకులుగను 140కు పైగా బోమస్వారిని తెలియపచ్చుచున్నది.

శంకర నాయుడుగారు:— యోగశిష్యులగు సర్ శంకర నాయుడుగారు అక్టోబరు 24 తేదీన పిమ్మటనుండి బంజుల వెడల 25 వ తేదీన ఢిల్లీ చేరుదును. అతడు 27 వ తేదీనాకు నుండి పిమ్మటవారు 28వ తేదీన బొంబాయికి బయలుదేరెదరు. అతడు 31 వ తేదీన మండి నుండి బెంగళు 2వ తేదీన వారు మరల ఢిల్లీ చేరుదురు.

బంగారు వెండి వగైరా యేలం
నోటిసు. 924

తిరుమల, తిరుపతివగైరా దేవస్థానములలో 1917 వ సం॥ జూన్ నెల మొదలు శెప్టెంబరు వరకు వచ్చిన బంగారు వగైరా వస్తువులు యీ దిగువ కనుపరచిన వాటికి, 1917 వ సం॥ అక్టోబరు నెల తే 20 ది వరకు 11 ఖుటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం భజాతాపట్ల డేలం వేయబడును. యేలములో సహజముగా కోరువారు, దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందుగా రూ॥ 100 లు ధరావతు కట్టి యేలములో సవాలు చేయవలసినది. యేలం పూర్తయిన తేది లగాయతు 30 దినముల లోపల యేలం మొత్తం చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకోవలెను.

సుమారు మొత్తం.

తుల్యములు.

1. బంగారు ధరావతు కట్టి తుల్యము తేలి వంతున 1798
 2. బంగారునాణెములు లాటుగా రకములు 14
 3. వెండి ధరావతు 1000 తుల్యములు వంతున యెత్తు 10789
 4. వెండినాణెములు లాటుగా రకములు 5
 5. హాలిరాపాయలు 12182
 6. తేగడయాపాయలు ధరావతు రూ॥ 1000 లు వంతున 7400
 7. తేగడపెసాలు ఒకలాటుగా రూపాయలు 696
 8. తామ్రము ఒకలాటుగా శేర్లు 1078
 9. రాగివగైరా పాత్రలు ఒకలాటుగా
 10. వస్తువులు వగైరాలు
 11. కర్పూరం వగైరా చిల్లరజినికి సామానులు
- దేవస్థానం ఆఫీసు } నునాంతు ప్రయాగ దాసుజి
తిరుపతి. } విచారణ కర్తలవారు.
12-10-17

శత్రు వ్యాపారపు టుత్తరువు
(వైండింగు ఆఫ్) 1916.

శత్రుదేశీయడగు హెచ్. ఏ. బ్రాండటు, గూడూరు అధికపు గనులయందు పనిచేయువాడు. వైనుదహరించిన విషయములో డివిడెండును పంచిపెట్టుటకు నిశ్చయించబడినది. నయోవన్యం దికి ఇందు మూలమున తిథియజేయున దేమన:— వైన వ్రాయబడిన హెచ్. బ్రాండటుగారి వలన ఎవనికైన సొమ్ము రావలసియున్నచో తమ హక్కులను రుజువు జేసికొనుటకు ఆయా హక్కులను ఆధారము గల పాత్రులు తుక్కుగువానిని ఒక ప్రమాణపత్రితో ఈడిగువ సంతకముచేసిన వారికి 1917 సం॥ అక్టోబరుమాసము 31-వ తేదీ వరకు తెలియజేసికొనవలయును. ఎవరైన సొమ్ము రావలసినవారు వై తేదీ వరకు తమ హక్కులను తెలియబరచుకొనక పోయినచో వారి హక్కులు డివిడెంటు పంచిపెట్టు విషయమున ఆలోచింపబడజాలవు.

ఏ. ఎఫ్. హెచ్. విల్క్స్,

శత్రువర్తక సంఘములో చిక్కిడేటరు.

అఫీషిల్, వైన్లనీ కచేరీ,

హైకోర్టు, మదరాసు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

సెనెటు సభా సమావేశము

నిన్నటి దినమున వైసుభాస్వలరు సర్. పి. ఎస్. శివస్వామి అధ్యక్షుడు గారి యాధిపత్యముక్రింద సెనెటుసభ సమావేశమయ్యెను. సభకు సమావేశమగుచున్నది విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు ఐచ్ఛేసిరి.

గత సందర్భమున నివేదికలు సిండికేటు వారిచే ప్రవేశ పెట్టబడి సభవారిచే నామోదితమయ్యెను.

ప్రీతిపాఠము రాజావారిని, హిందూజాతముందలి పరాసునాది ప్లావములకు గడ్డులైన మూర్తిమేగానిని సారస్వత పితమునకు, న్యాయమూర్తి కూర్మ ప్రాటరుగారిని న్యాయ శాస్త్రపితమునకు, విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులుగ తేచ్చి వలసినదని బి. హనుమంతరావు గారు ప్రతిపాదించి నాతిర్మానమును సి. పి. రామస్వామి అధ్యక్షుడుగారు బలపరచిరి. తీర్మానము నామోదింపబడెను.

విద్యార్థులు కొందరు ఆటెండెన్సు సర్టిఫికేటు లేకయే పరీక్షలకు వాగొనకొను ద కళాస్తుల నామోదింపవలసినదను తీర్మానమును డెప్యూ ఛాన్స్. తేచ్చుగా రుపపాదించిరి. వై తీర్మానమును బి. హనుమంతరావు గారు సమర్థింపవలసి యామోదితమయ్యెను.

పరీక్షల తేదీలను మార్పుట

ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష మార్చి 19 వ తేదీ యందును (1918 సం॥ ఎఫ్. ఇ.; బి. ఇ.; పరీక్షలు మార్చి నెల 18 వ తేదీయందును; బి. ఎఫ్. పరీక్ష ఏప్రిలుమాసపు మూడవ సోమ వారమునందును ప్రారంభమగునట్లు ఛాన్సు చేయబడినది. వెనుకటి ప్రకటనముల ప్రకారము పరీక్షల జరిపినయెడల పరీక్షా కాల మధ్యమును ఈస్టరు సెలవులు ప్రారంభమగుటచే పరీక్షల నానదినము లాపి చేయవలసినచును.

ప్రాత నిబంధనముల ప్రకారము బి. ఎఫ్. పరీక్షకు వచ్చువారికిని, నూతన నిబంధనముల ప్రకారము బి. ఎఫ్. పరీక్షకు దరఖాస్తుల పంపుకొనువారికిని క్రమింపబడిన లాయందు ప్రశ్న ప్రతిమొకటిగ మొదటను త్రెము ఈ సంవత్సరము అక్టోబరు మాసమున నరంగవలసియుండెనని బి. ఎఫ్. పరీక్ష సందర్భమునగూడ స్పష్టమగు మార్పునవ్వబడెనని సిండికేటు వారు తెలియపరిచిరి.

ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష.

సాధారణ పరీక్షయ గ్రంథప్రకటనము.

వివరముల నన్నిటిని సాంతముగ పరిశోధింప నగత్యము లేని గ్రంథములను మెట్రిక్యులేషను పరీక్షా పర్యవసానములు తెలుపడగ నై ప్రతిపాటున ప్రకటించవలయునను నిబంధనమున మార్పుపొందుటగా కొక కవరమును నుపపాదించిరి. "మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష పర్యవసానములు తెలుపడగ నే" యనుభాగము నీ నిబంధనమునండి తొలగింపవలయునని. హంటరు గారి తీర్మానమును రా॥ బి. రామానుజాచారి యరుగారు బలపరచినది యామోదింపబడెను.

బి. ఎ. పరీక్ష పతనియ విషయముల

యందు మార్పు.

గత శాస్త్రవిద్యార్థులు వర్తమానమున నభ్యసించుచున్న విషయములకు మారుగ నీక్రింది విధానమును వారనుసరించునట్లు చేయునదను మొత్తీర్మానమును బి. హనుమంతరావు గారు రుపపాదించిరి:— ఇంటర్మీడియేటు విద్యార్థులు (ఎ) గత శాస్త్రము (బి) పదార్థవిజ్ఞాన శాస్త్రములను పరీక్షల క్రింద నలవరించుకొను జ్ఞానమేగాక బి. ఏ. తరగతి విద్యార్థుల క్రింది విషయములను గూడ నభ్యసించవలయును:— అక్షరగణితము, రేఖాగణితము, ఎలిమెంటరీ ఆల్జీబ్రా, త్రికోణమితి, ముందు శాస్త్రము, జలవిద్య, భౌగోళిక శాస్త్రము, వస్తుగుణములు. ఈ క్రిందివిషయా లెన్నియొకటి (1) ఉపము, వెలుతురు (2) ఆకర్షణ శక్తి, విద్యుచ్ఛక్తి, ధ్వని.

హనుమంతరావుగారు ప్రతిపాదించిన వై తీర్మానమును లిటిలు హేబ్బుగారు బలపరచి, నది సభవారిచే నామోదింపబడెను.

పరీక్షా కార్యక్రమమున సవరింప వలసినదను హనుమంతరావుగారి ప్రతిపాదనను ఎ. రంగస్వామి అధ్యక్షుగారిచే సమర్థింపబడెను. బి. ఎస్. సి; బి. ఎ. పరీక్షలు రెండును పతనియ విషయముల కిటి యందు సమానమైయున్నవి కాన త్రెము టేబిలు నేర్పరచుబాధ్యతను పతనగ్రంథ నిర్ణాయక సంఘమువారిపర మొనర్చుట యుక్తమని లిటిలు హేబ్బుగారు నడి

మువారిపర మొనర్చుట యుక్తమని లిటిలు హేబ్బుగారు నడి విరి. బి. ఎస్. సి. పరీక్ష లింకను సెలవొప్పబడలేదనియు, ఆపరీక్షలు సెలవైన తరువాత వైవిషయము నాలోచించుకొన నవకాశమున్నదనియు హనుమంతరావుగారు చెప్పిరి. విషయ మొక్కటియైనను, బి. ఎస్. సి. పరీక్షా ప్రశ్నములకును బి. ఎ. పరీక్షా ప్రశ్నములకును స్వభావమున వ్యత్యస్త ముండునని న్యాయమూర్తి శేషగిరి అధ్యక్షుగారు పలికిరి. లిటిలు హేబ్బుగారి సవరణము త్రోసివేయబడి హనుమంతరావుగారి ప్రతిపాదన నామోదింపబడెను.

వైవి నూచింపబడిన మార్పులు 1918 సం॥ ము జూలై మాసమునండియు అమలులోనికి రావలయునను హనుమంతరావుగారి తీర్మానము వేరొకటి యామోదితమయ్యెను.

విద్యార్థులు, ఇంటర్మీడియేటు సేన

రక్షణ సేనయందు చేరిన ఆనర్వు తరగతి విద్యార్థులు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షయందు దుత్తీర్ణులైన యొకడ సంవత్సరమున ఆనర్వు పరీక్షకు రావచ్చునని తాత్కాలికముగ నిబంధన మొనర్చి వలసినదని, రెవరెండు బ్రెగ్గిముగా రుపపాదించిన తీర్మానమును సభ్యులొకరు సమర్థించిన పిదప నది యామోదితమయ్యెను.

స్కిన్సు గారు కోరిన ప్రకారము 200 ఇ. నిబంధనమున సవరణ మొనర్చి నామోదింపబడెను.

వయస్యపరీక్షలు.

గత మార్చి మాసమున సెనెటుసభవారు సవరించిన ప్రకారము కయస్యపరీక్షలకు సంబంధించిన నిబంధనములను మరల నేర్పాటుచేసి తెల్పించుటకొక తీర్మానమును తెప్పిసెంటుకలనలు ఎ. మిల్లరుగారు ప్రవేశ పెట్టిరి. తీర్మానమును డాక్టరు చంద్రశేఖరు అధ్యక్షుగారు బలపరచినది యామోదింపబడెను.

ఇంటర్మీడియేటు విద్యార్థులు విశేషముగ పరీక్షయందు దుత్తీర్ణులు గాకుండుటను విచారింప కొకసంఘ మేర్పాటు చేయబడియుండెను. కమిటివారి రిపోర్టువై పతనగ్రంథ నిర్ణాయక సంఘముల యభిప్రాయములు మున్నగునవి దీనికొకటడెను. వారి యభిప్రాయములు, నూతనములు సెనెటుసభయందు ప్రవేశ పెట్టబడెను. పతనగ్రంథముల ననుసరింపవలసిన యగత్యము లేదని సంఘము లన్నియు నభిప్రాయపడెను. మొదటి గ్రూపు రెండు భాగములకును నూటికి షెరి 35 మార్కులను, మొత్తమువై నూటికి 35 మార్కులను విద్యార్థి సంపాదించక పోయినచో నాభాగమున నాత దుత్తీర్ణుడు కాలేదని నిశ్చయించునదని గణిత శాస్త్ర సంఘమువారు మాత్రము నూచించిరి. ప్రకృతి శాస్త్ర సంఘమువారు వృక్ష శాస్త్రమున కొన్ని సవరణముల నూచించిరి.

సెనెటు సభవారు కమిటిగా నేర్పడి వై విషయము నాలోచింపవలసిన దని కె. వి. రంగస్వామి అధ్యక్షుగారిని. సిండికేటువారు సమకూర్చిన సమాచారము సభలో పొందు పరుపబడుచున్నది కాన ఈ విషయమును గూర్చి చర్చింపబూనుట అక్రమమని వైసుభాస్వలరు చెప్పెను.

శాస్త్రపరీక్షలు

శాస్త్రములయందు పరీక్షలు మున్నగువానిని గూర్చి గతవత్సరపు అక్టోబరు మాసమున నేర్పరచబడిన కమిటివారు రిపోర్టు సంపియుండిరి అధ్యక్షుడు తెలుపరించెను. మందిరముల వృద్ధిచేసి కొత్త పండితుల నేర్పరచిన గాని బి. ఏ, బి. ఎస్. సి. పరీక్షలకు రెండింటిని ఒకే కళాశాలయందు విద్యార్థులకు తయారుచేయుట అసాధ్యమని కమిటివారిరెండు. బి. ఎస్. సి; బి. ఎస్. సి (ఆనర్సు); ఎమ్. ఎస్. సి. పట్టుములకు సంబంధించిన చిత్తు నిబంధనముల ననేకముగ డాక్టరు జె. ఎఫ్. వైసుభుగారు రుపపాదించిరి. వై పరీక్షలకు సంబంధించిన యాదిమాత్రములు గతమార్చి మాసమున సెనెటుసభయందు దామోదితమైనవి. ఈ చిత్తునిబంధనము లొనర్చుటలో కమిటివారు పతనగ్రంథ నిర్ణాయక సంఘమువారితో నాలోచించియున్నారు. పి. వి. శేష అధ్యక్షుగారు రనేకముగ సవరణముల ప్రతిపాదించు నున్నట్లు తెలియపరచిరిగాని యీ సవరణముల నన్నిటిని సంఘమువారికి పరిశీలనము నిమిత్తము బంపుట చితముగాదు. శేష అధ్యక్షుగారు నూచించిన సవరణములలో నొక్కదానిని గూర్చి బలముగ నెదిరింప నిశ్చయించితిని. బి. ఎస్. సి. పరీక్షయందు దుత్తీర్ణుడగుటకు విద్యార్థి నూటికి 30 మార్కులను సంపాదించ నక్కరలేదనియు, 25 మార్కులను వచ్చిన జాలునని అధ్యక్షుగారు సవరింప నున్నారు. ప్యాసు మార్కును తగ్గించుట నే నిచ్చగించెను. ఇంటియేగాక వైతీరన

ప్యాసు మార్కును తగ్గించుట సెనెటుసభయందు దామోదితమైన ప్రధానాంశములను త్రోసివేయుట అని డాక్టరుగారు చెప్పిరి. పి. ఎఫ్. వైసుభుగారు చిత్తు నిబంధనములను సమర్థింప, నవి యామోదింపబడెను. ప్యాసు మార్కును తగ్గింపవలసినదను శేష అధ్యక్షుగారి సవరణము విఫలముగ తగ్గింపబడెనుగాని తుదకు త్రోసివేయబడెను. శాస్త్ర సంబంధమగు నూతనపరీక్షలు 1919 సం॥ ము జూలయిమాసమున నుండియు ప్రారంభము కావలయునను తీర్మానమొకటి ప్రతిపాదితమై యామోదింపబడెను.

అమెరికను కళాశాల.

పిచ్చుట మధురలోని అమెరికను కళాశాలలో ఇంటర్మీడియేటు తరగతియందు ఉద్భవభాషగూడ బోధనమగునట్లు విశ్వవిద్యాలయమునా రనుజ్ఞ యీ శు ప్రార్థకు లను తీర్మానమును హంటరు గారు ప్రతిపాదించిరి. రంగస్వామి అధ్యక్షుగారు వై తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన నామోదింపబడెను. నేటి సాయంకాలము 4 1/2 గంటలకు సభ మరల సమావేశమగును.

ప్రకటన. (926)

బెజవాడ కాపురస్తుకు లేటు కూనల క్రిష్ణమ్మ గారి పెద్దకుమారుడు లేటు వెంకటప్పయ్యగారి అభిప్రాయ ప్రకారమున్నూ లేటు కూనల క్రిష్ణమ్మ గారు ప్రాయించిన 1915 సం॥ రం 15 మేయి తేదీగల రిజిస్టరు పీలునామానలన స్పష్టమయిన నట్టిన్ని సదరు వెంకటప్పయ్యగారి భార్య పెద నాగరత్నమ్మకు గుడివాడ వెంకటప్పయ్యగారి కుమారుడు రోశయ్యనున్నూ లేటు క్రిష్ణమ్మగారి రెండవకుమారుడు లేటు పుల్లయ్యగారి భార్య చిన్న నాగరత్నమ్మనుకు సదరు రోశయ్య తమ్ముడు మాణిక్యరావునున్నూ బెజవాడ గ్రామములో పెద్దమనుష్యుల సమక్షమున దత్తుపాఠామసాక్షిగా సదరు క్రిష్ణమ్మగారు కోడం ద్రుభయులకు 19-11-14 తేదీన దత్తు చేయించినారు. సదరు దత్తు జరిగిన ముమూరు రెండు సంవత్సరములకు సదరు క్రిష్ణమ్మగారు చనిపోవుటచేతనున్నూ రోశయ్య మాణిక్యరావులు దత్తుమనుమ లగుటచేతనున్నూ సదరు క్రిష్ణమ్మగారి స్థిరచరమున యావదాస్తి యీ యుభయులకు సంక్రమించినది.

II. ఇట్లుండగా చిన్న నాగరత్నమ్మనుకు దత్తు కుమారుడగు మాణిక్యరావు 9-2-17 తేదీన కాలధర్మము నొందినాడు. సదరు మాణిక్యరావుకు పెదతండ్రి వెంకటప్పయ్యగారి దత్తు పుత్రుడయిన రోశయ్య కర్మ జరిగించినాడు. లేటు క్రిష్ణమ్మగారి పిత్రార్జితమయిన యావదాస్తి సమిష్ట డగుటవల్ల లేటు మాణిక్యరావు పెంపుడుతల్లి చిన్న నాగరత్నమ్మ మనోవర్తిరాలై యావదాస్తి హిందూలా ప్రకారం Survivorship ద్వారా కూనల రోశయ్యకు సంక్రమించినది గాన పకిరు టెక్సాకోడ్డులో నున్న నె 3586 మునిసిపలు నెంబరు 9ల యింట్లో బాడుగలకు వున్న పార్కున్నూ లేటు క్రిష్ణమ్మగారి పేర వక భాగమున్నూ శ్రీరామా రయిసుమిల్లు వారికిన్ని యింకా సర్వ జనులకున్నూ యీ ప్రకటనవల్ల తెలియ చేయడమేమనగా:— సదరు క్రిష్ణమ్మగారి యావదాస్తికి కూనల రోశయ్య హక్కుదారుడని చిన్న నాగరత్నమ్మ మనోవర్తిదారుగాని ఆస్తికి ఏవిధమయిన హక్కు లేదని చిన్న సదరు రోశయ్యకు తప్ప యితరుల కెవ్వరికి సదరు ఆస్తి స్వాధీనపర్చుకూడదని లోకులు చెల్లించవలసిన బాకీలు యావత్తు రోశయ్యకే చెల్లించవలసిన దని యీ ప్రకటనవల్ల తెలియ చేయడమయినది.

బెజవాడ } కూనల రోశయ్య తరపు,
17-10-1917 } పకిలు కొట కామరాజు, బి. ఎ; బి. ఎస్.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

తెలుగు పటాలము.

తెలుగువారిని పటాలములలో జేర్చుకొనగూడదని క్రిశ్టిశకమున రాబర్టు ప్రభువుగారు పుణ్యముగ గట్టుకొనిరి. తదాదిగఁ దెలుగువారు (పూర్వము మిలిటరీయంద్వారములం జేయుచుండినవారి వంశీయులు) ఏపోలీసులనో, ఏసాబులనో, ఏబంట్రోతుబాయిలనో, మఱి యేనాగలిపట్టియో కాల జేషము సేయ మొదలుపెట్టిరి; ఇట్టి యితర వృత్తులం బ్రవేశించి జీవనము సేయ నిష్ఠము లేనివారిలో గొందరింకను అరవపేటలు పెట్టుకొని పటాలములలో ప్రవేశించి పౌరుష శక్తిని నశింపజేయుచుండుట మే మెఱుంగుదుము. కాలగర్భముంతకువచ్చెగదాని పెట్టుకొనడము గుండుచుండుము. నేటి కానిగొంధము తొలగిపోయినది. తెలుగువారిని పటాలములలో జేర్చుకొనవచ్చునని దొరతనమువారు ఉత్తరువులం బాలించిరి. తెల్లముపురమున నొక తెలుగు పటాలముం గట్ట యమ్. లింగయ్యనాయుడు గారు శ్రమపడుచున్నట్లు కన్పించుచున్నది. లింగయ్యనాయుడుగారు ఆంధ్రులకృత్యత కెంతయుఁ బాత్రులనుటకు సందియములేదు. ఈ తెలుగు పటాలములం గట్టుటకు గుఱించి, పత్రికలలో వెడలుచున్న వార్తలం జూచినను రిక్రూటింగ్ ఆఫీసర్లు ప్రకటించు సర్వస్వ లక్ష్యం జూచినను, పటాలములలో జేరఁ దెలుగువారంతఁగఁ బోవుచున్నట్లు కన్పింపదు.

ఆంధ్రుల శౌర్యవైర్యములు, పౌరుషము షీఁగించి పోయినవనియు, పోవుచున్నవనియు నీరీక్రూటింగ్ గాఫీసర్లు తలంచుచున్నట్లు వారి సర్వస్వలక్ష్యం చెప్పచున్నయవి. ఈయాఫీసర్లతో మేమేకీభవింపఁజాలము. ఆంధ్రుల పౌరుషముగాని, ధయ్య సాహసములుగాని షీఁగించినట్లు మే మెప్పుకొనఁజాలము; చిరకాల వైరికాభ్యసన హైద్యమువలన అవి మాటుపడియున్నయవి; మఱి కొన్ని కారణములుకూడ కలవు. మిలిటరీ యుద్ధాంగములు అందనిప్రాని పండ్లయిన తరువాత, హురజాతుల వారందఱు, కొద్దిగనో, గొప్పగనో, చదువులు నేర్చుకొని, యిండుక మెత్తినవను గలవారయిరి. మెత్తిన మనుగుల వారిలో నుండు హురగుణములు నిపుడు గవిసిన నిష్కలకలరె వెలవెలఁ బారుచుండును; అంతియ కాని వేరొండుకాదు. ఆంధ్రులు మహాశూరులు, మైసూరు యుద్ధములయందును, సిక్కుయుద్ధములయందును, సిపాయిల కలహము యందును మఱి యెన్నియో రణములందును ఆంధ్రులు బ్రిటిష్ పతాక గౌరవముం గాపాడిన మహావీరులు. ఇప్పుడు వారు పటాలములలో విశేషముగఁ జేరకపోవుట కింకొక కారణము కూడ కన్పించుచున్నది; నిజిలువ్యంగములం బ్రవేశించి కాలము గడుపుచున్న యాంధ్ర వీరజాతులవారి మనుగడ యుత్తరుజాతులవారి మనుగడంబోలెఁ జాలియైయ మైనది. పనిపండ్లెండు రూపాయల వేతనముతోఁ గుటుంబపోషణముం జేసికొనుచు పటాలములలో గొలుపు సేయుట కష్టము. ఈయుద్ధసయములలో వీర వేతనములను వృద్ధిచేయవలసినదని దొరతనమువారిం గోరఁజాలము. సంగతిసందర్భము లిట్లున్నయవి. స్థితిగతులు చక్కఁగనున్న గృహస్థులు తమ కుమారులం బటాలములలో జేర్పించి యాంధ్రుల పౌరుషముం గాపాడుటయే శ్రేష్ఠము. సామాన్యసంసారుల బాలకుల విషయమయి దొరతనమువారే యేవియో కొన్ని సదుపాయములం జేసి పటాలములలో జేర్చుకొను సూత్రముల నాలోచింపవలసి యుండు నని యిందు మూలమున మనవి చేయుచున్నాము. (ఆంధ్రప్రకాశిక.)

రంగూనునందు ఆంధ్రనాటక ప్రదర్శనములు.

పర్వతాశ్రమంబున గొట్టెనందు సంగుము పోషణాగ్ర మై ఆంధ్రమహాజనసభ నాటకశాఖవారు రంగూన్ జ్యూరిటీ హాలులో గతనెల 80 వ తారీఖున రాత్రిముఖ్యస్థానమున సర్ డి. హెచ్. ఆర్. ట్యూమ్. కె.టి. వి. సి. యస్. గారి ఆదరణక్రింద ధర్మవరము కృష్ణమాచార్యవీరచిత్ర మగు చిత్ర నలీయమ నాటకమును ప్రదర్శించిరి. కలెక్టరుగారు, బర్మా లోని ఆంగ్లవైసికులు ఇతర ఐరోపీయనులు ప్రదర్శనమునకు విచ్చేసియుండిరి. హాలు క్రిక్కిరిసియుండెను. పాత్రల ధరించినవారు ఆంగ్లేషు విద్యార్థినియిటుగా నుండుటవల్ల ప్రదర్శనము వనోహరముగ మండెను. ఇందు ప్రాప్తమగు ధనము యుద్ధపు ఖర్చుల కొనగవలసిన వార్తాపత్రికలవల్లను, కరపత్రముల స్థూలకముగాను జెల్లడినవి. 2000 రూపాయల వసూలు యొగ్గును. ఈసభ జే నెలకొల్పబడిన పాతశాఖలకు పోషించు

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

కలియుగ పంచపాదము - కొం. వెం. మీరు అర్థజా బిళ్ల పంపినవో వ్యాసము పంపబడును. ఆంగ్ల దైనికపత్రిక (బాంబాయిలో హార్ని మనుగారి వలన వేటొకపత్రిక ప్రకటింపబడ బోవుచున్నది) హిందూదేశ పుగానము, ఆంధ్రమాత కెందు కీడుఁబడును (విశా) నెల్లూరు స్వ రాజ్యసమితి (వి. రా) (ఇదికలకే ప్రచురింపబడెను) బాక్ దొరగారు బందరు నోబిలు కాలేజి (మె. ల) మనమత గురువుల కార్యశీలత, జ్ఞానోపదేశము:— ప్రకటింపలేనందులకు చింతిల్లుచున్నాము. సంపాదకుడు.

I

ప్రముఖుల కొక మనవి.

అయ్యో, ఆంగ్లో యిండియనులు మెయిలు పత్రికాధిపతుల వంటి పత్రికాధిపతులువచ్చేరి ఒక సంఘముగా ఏర్పడి శ్రీ గాంధీ మహాశయుని విజ్ఞప్తికి ప్రతిపూరితజ్ఞప్తి నొకదానిని తయారుచేసి ఇండియా కార్యదర్శిగారికి సమర్పించుటకు సంసిద్ధులై యున్నట్లు పత్రికలవల్ల వినియున్నాము గదా. కనుక గాంధీగారి విజ్ఞప్తిమై సంతకములు సత్వరమున చేరవలెయును చేయుట ప్రధానకర్తవ్యము గదా. ఆ సేతు హిమాచల పర్వతము. ఒక్కపరమాధికారకు దృష్టులు నిగుడించు సమయమున నిట్టి యుద్ధయుక్తి కొనసాగించుటకు ప్రముఖులకు కష్టసాధ్యముకాదు. తాలూకా కొక ప్రముఖును ప్రధానపట్టణమునకు దయచేసి ప్రతిపత్నెఱుంగుచు గల ప్రముఖులను ఒకచోట చేర్చి వారు చేయవలసిన కార్యక్రమమును బోధించి విజ్ఞాపన శ్రమలను పూర్తిచేసి తమకు పంపునట్లు ఏర్పరచినవో పదికో జాలలో ఒక తాలూకా చొప్పున పూర్తియగును. ప్రతి పత్రికాధిపతిగారి స్వరాజ్యసాధనదర్శనము హృదయాంతరాళమున తాండవమాడుచు నేయున్నది. కనుక ప్రముఖులు కార్యదీక్షను వహింతురుగాక!

కోరుకోల్లు, దేశభావినూని.

II

పంచమ మహాసభ

అయ్యో, ఈ సభ బెజవాడలో అత్యుత్సాహముతో జరుగునని తెలియుచున్నది. ఇంతవరకును అగ్రాసనాధిపతిగా నెవరిని ఏర్పాటుజేసినది తెలియుటలేదు. ఆంగ్లేయాంధ్రములందు మంచి ప్రవేశము గలిగి అనేకసంవత్సరములు గౌరవనీయమైన ఉద్యోగము జేసి పెట్టుచుండి విద్యావంతులయొక్కయు సంఘసంస్కృతలయొక్కయు సాంగత్యము గలిగిన మహారాజరాజశ్రీ, చింతా శేషయ్యగారు రాబోవు పంచమమహాసభకు అగ్రాసనాధిపతిగా నుండిన కృష్ణారాధావారి జ్వాలాలో నుండు పంచముల కందరకును చాల ఆసందకరము. వీరు శాంతస్వభావులు. ఆనందిన పత్రికలు అనేకములు చూచుచుండురు. సంఘసంస్కృతసంపద్య లన్నియు వీరికి బాగుగా తెలియును. వీరి విద్యాప్రావీణ్యతకు మెచ్చి 'క్రైస్తవ పాది'లు తమ చుట్టును గలిసిన గొప్ప వీర మిత్తు మని ఆకాశక్షేత్రము తృప్తికొంది స్వ సంఘాధ్యక్షులకై విరామము లేక పనిజేయుచున్నారు. ఇట్టి ధీమతి ఇట్టి విద్యావంతుని అగ్రాసనాధిపతిగా ఎన్నుకొని పంచమమహాసభ జయప్రదముగా జరుపబడును గాక.

రాజమండ్రి గుత్తు. మల్లిఖార్జునుడు

టకై ఈనాటకశాఖవారు కను శ్రద్ధ వహించి మూడు రెండు సంవత్సరములుగా పాటుపడుచున్నారు. ఇంతటి పాత్రలు గవన్నంటు నాకరింప, ఇతర ఆఫీసులలోను పనిచేయుచు, ఆంధ్రసోదరుల కొరకై తమ కాలము వినియోగించుచున్నార. ఇట్టి ఆంధ్రులకు ఆంధ్రపాదములు, ఆంధ్రతత్వము సాహాయ్యము నెనర్చి, ఆంధ్రుల కుపయోగాగ్రముగ మొక ఆంధ్ర ఉన్నతపాత్రకాల నిర్మాణం ప్రయత్నము చేయదు రని ప్రార్థించువాడే. ఆంధ్రసోదరులకు తృప్తిసాహు జనించి, బర్మా లోని ఆంధ్రుల కుచిత విద్యయును, పరిశ్రామికవిద్య కలపు పాకగాలను ఏర్పరుచుట, విద్యావంతులు, ధనికులు ముందు నిలిచి, తగినట్టి యేర్పాటులను చేయుదురు గాక! (రంగూను విలేఖరి.)

III

తానొకటి తలదిన, దైవ మొకటితలచెను.

అయ్యో, మదరాసు మెయిలు పత్రికగతి తానొకటి తలదిన దైవ మొకటి తలచునట్లు మొను. నిన్నటిదినమున వచ్చిన రూటరు తంత్రీవార్తల వలన మదరాసు మెయిలుపత్రిక యొక్క నిజ నితియంతయు బయటపడెను. మొన్నటిదినమున పార్లమెంటు సభలో బిసెంటమ్మగారి విడుదలకు గురించిన చర్చలన, ఆ కార్యమును ఎవరు నిర్వహించినది, ఏ ప్రభుత్వమువారి వలన బిసెంటమ్మ విడుదలచేయబడినది తెల్లమగుచున్నది. మదరాసు మెయిలుపత్రికా సంపాదకుడు బిసెంటమ్మగారి విడుదలకు కేవలము మాటాగూర్చిగారి ఉత్తరవే కారణమనియు వారివలన హిందూదేశప్రభుత్వముల కవమానము కలిగినదనియు వారిని సాధ్యమయినంత త్వరలో వారిస్థానమునుండి తొలగింపవలెననియు మదరాసు మెయిలుపత్రికా సంపాదకుడు నుడివి యున్నాడు. ఆతడు వ్రాసిన వ్రాతలు ఎంతవరకు నిజమో ఎంతవరకు అబద్ధమో మొన్నటిదినమున మాటాగూర్చిగారిని పార్లమెంటు సభవారికిని గలిగిన చర్చవలన విశదము కాగలదు. చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును ఆమెయొక్క నడవడికిను గురించి సంతుష్టి పొందినయెడల విడుదల చేయవచ్చుననియు దానికి తన యధ్యంతర మెంత మాత్రమును లేదనియును మాటాగూర్చిగారు చెప్పియున్నారు. నూతనముగ ప్రారంభమైనది. కాలచక్రము గిరగిర తిరుగుచున్నది. దాని వ్రాతలకు గాని వెర్పులకు ధయపడవలసిన దినములు పోయినవి. కేవలము ఉదారస్వభావుడు పుణ్యపురుషుడు, కరుణాశుయుడు, మానసియుడు నగు మాటాగూర్చిగారు మన హిందూదేశ కార్యదర్శిగా నుండుట యొకటి. వారు ఇంక కొన్ని నెలలలో మనహిందూదేశము రానున్నారట. వచ్చి మన దేశస్థితి నరయుచున్నారట. "సంభవామియుగే, యుగే" అన్నట్లు, దేశమందు ఆగంతుష్టి, ఆ న్యాయము ప్రబలుచున్నపుడు, పాపము వెరుగుచున్నపుడు, మాంటాగ్యుగారు మనపాలిటి దైవము వలె వచ్చి, దుష్టులను శిక్షించి, పాపాత్ములను ఖండించి ఈ ఆంగ్లేయిండియను బూరాక్రాట్ల నోళ్లనుండి మనలను తప్పించి, దేశము సందకాంతిని పొందోలి, కాంతి నేర్పరచి, న్యాయమును స్థాపించి, మన యొక్క ఆకలిని దీర్చుటకై మన బీదజనులందురును కడుపు నిండ భోజనము జేయుటకై మనము కోరిన సంస్కరణముల నిచ్చి, స్వరాజ్య మను మహావృక్షమునకు బీజమునునాటి, దానిని జాగ్రత్తగా నీళ్ళుపోసి పెంచుకొనుడను దైర్యమునుజెప్పి, ఒక దేశమునంతయును, బానిసతనమునుండి తప్పించి స్వాతంత్ర్యమును కలుగజేసిన పుణ్యమును గట్టుకొనియెదరు. అప్పుడు మనమదరాసు మెయిలుపత్రిక ఎట్టిస్థితియందుండునో చదువరు లూహింతురుగాక!

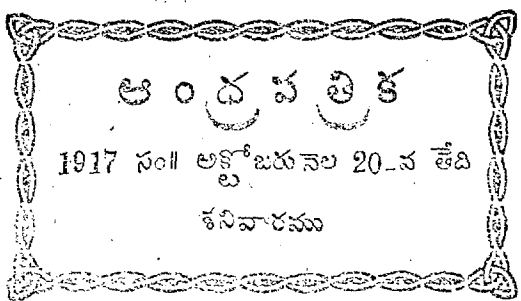
మాంటాగ్యుగారు మనదేశమునకు వచ్చి తప్పక మన వాంఛల నీడేర్చగలరు. దీని కిదివరకే తార్కాణములు గలవు. 1. మొట్టమొదట చాంబర్రేను గారిస్తానే, వీరిని నియమించుట 2. నియమించినతోడనే తాను హిందూదేశమునకు వచ్చి నిజ స్థితిని కనుగొనలేనని కుతూహలచుట 3. బిసెంటమ్మగారిని విడుదలచేయుట 4. మన హైందవదేశమునకు వచ్చి నునలకు స్వరాజ్యప్రాప్తిని కలుగజేయుట. వీనిలో మూడింటిని మన మునుభవించినాము. 4వది మాత్రము ఆనుభవించవలసియున్నది. తప్పక అనుభవించెద మని నా నమ్మకము.

ఒక ఆంధ్రుడు.

పార్లమెంటు నారునెలలవర కుంచుట.

లండను, అక్టోబరు 19:— (ప్రజల మండిరమున బోస న్నా గార్నిట్లు చెప్పిరి, పార్లమెంటు నారునానములవరకు పొడు గందు నిమిత్తము పార్లమెంటునందొక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడును.

త్వరమము! నెల 10 అణాలు. చక్కని నవల!! కలభాషిణి విజయ సేన:- ఇది యొక అమృత నవల దీనినికొంచి మేమేమియు చెప్పనక్కరలేదు. ఇది శ్రీ పురుషు లిరువురును చదువదగినది. కొన్ని ప్రత్యేక యున్నవి. వ్యవహార చంద్రిక:- ఇది గ్రామ మనసపు, కరణము, స్థిరమగు చుస్తాయి, గొప్పలైతులు, జమీందారులు, న్యాయాధిపతులు మొదలగు వారందరికి అనుకూలముగా నుండు ఓట మారిన అట్ట నకర్పణించి తెనుగున వ్రాయబడియున్నది. నెల 10 అణాలు. అయ్యోర్ అండా రావుజీ, (395) కృష్ణబసవయ్య ఆగ్రహారం, మద్రాసు.



సంతోష పదమగు ఆశాభంగము

నిన్నటి తంత్రవాదంలో, సర్. జాను రీసు గారు నిష్పాదవిమోచనము గూర్చి మాంటాగూ గారిని ప్రశ్నించినది చెలువబడినది గాని, ప్రశ్న ఎన్నికైనా నుకవారింకబడలేదు. ఇంతవరకును సర్ జాను రీసుగారికి గల యభిప్రాయముల ననుసరించి వారు నిష్పాదవిధానపక్షపాతు లనియు, మెయిలు పత్రికాధిమాను లనియు నూహించి, మెయిలు పత్రికాంశోశనమునకు వారు పార్లమెంటులో జేయూరనొసగు మన్నా రని దలచితిమి. కాని వారు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి యుద్ధా విధాన మున కామోదము చెలిపి రని నేటి తంత్రవాద లలో గానగారు. మద్రాసు మెయిలుపత్రికకు లండను విలేజిరి యంజీన వాక్తులలో గూడ యీ విషయము సుష్కక్తపరుపబడినది. ఈ వార్త వినిన వారెల్లరును సంతసముతో గూడుకొనిన యా శా భంగము జనించుట నిశ్చయము. మెయిలు పత్రికకు పురాతన స్నేహితులగు రీసుగారి ప్రాపు గూడ దొలగిపోవుటతోచనియము. ఇం దాశ్చర్య మెన్నియను లేదు. కాలస్వభావము మారిపోవుచు న్నది. ఆంగ్లేజీములోనుండి, సామ్రాజ్యసమస్యల విషయవారి దృష్టిభము, సూర్యారతతపులగు ఆంగ్లే హైందవులదృష్టిభమునుండి వేరగుటసహజము. ఆంగ్లేయులు భవ ప్రాణనష్టముల సరకుజేయక స్వా తంత్ర్యమును భరవై నిలువజెట్టుటకు ఘోరసంగ్రా మము సలుపుచున్నారు. ఈసమయమున సామ్రాజ్య మన్ని భాగములనుండియు వీరు సహాయమపారముగ దైకొనవలయును. సామ్రాజ్యసంతయు ప్రవృత్తు నిరంతరము పడచుటకు నేటిదీక్షతో బ్రయత్నము గావించవలయును. ఇట్టి సందిగ్ధతరణమున, సామ్రాజ్యమునం దేభాగమందయినను యశాంతిని జెంచుట రాజనీతి యగునా? ఒకవచకస్వాతంత్ర్య ప్రతిష్ఠాపనముకై కని విని యెరుగని ఘోర సంగ్రామము వాంగ్లేజీము నకుపుచూ, మరియొక వంక సామ్రాజ్యము సందలి ముఖ్యభాగమగు హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము ని సగక బోవుట స్వవచవ్యాపారముగ బరిణమింపదా? అట్టి స్థితి రాజనీతిజ్ఞులకు గౌరవప్రదముగ నుండునా? అంతయుగారి సామ్రాజ్యమును సాక్షాదముగ గావించుట కి తకన్నను మంచితరుణము లభించునా? కష్టపరంపరలు సుఖమిచ్చినపుడే, యెకమత్యము దృఢపడును. భేదభావము లంతరించును. భ్రాతృ భావము వర్ధిల్లును. హిందూదేశమునకు ఆంగ్లే దేశమునకును ప్రేమభావము గట్టినచును. అందుచే హిందూదేశమునకు సమాధానపరుచుటకు తకన్న ను మంచినమయము లభించుట దుర్లభము. రాజ కీయతత్వజ్ఞులైనవాస్తవము గ్రహించిరి. ఆంగ్లే సామ్రా జ్యమునకు హిందూదేశము జెట్టునికోట. ముప్పది కోట్ల హైందవులకు సైనికశిక్ష గరపినచో, యిక నిరువది జర్మనీలు విజృంభించినను హైందవులు వారి నెదుర్కొన జాలింతురు. సామ్రాజ్యము నకు సైనికుల కొరత దీర్చుటకు హిందూదేశమే జాలియును. అందుచే, భారతీయులు సైన్యమున బ్రవేశించుటకు గల ఆటకముల నన్నిటిని నెట్టనే

రద్దు గావించవలయును. ప్రజలు సామ్రాజ్యము వై భక్తి గనుబటులుటకు, ప్రజలకు స్వాతంత్ర్య ప్రదానము గావించవలయును. వీటియన్నిటికిని ద్రోవజూపునది, నిర్బంధవిధాన నిర్మూలనము. ఉన్నతాశయములచే బేరితులయి బ్రిటీషుప్రభు త్వమువారు ఐర్లాండులో రాజకీయశిక్షితుల నెల్లర విడుదల గావించిరి. ఇందుకు కర్తను ప్రభువు సమ్యుతించెను. ఇటులనే మాంటాగూగారు, లోక ప్రఖ్యాతి గడించిన బిసెంటుగారి నిర్బంధముదొల గింప నిశ్చయించిరి. హిందూదేశమునకు బాధ్యత గల స్వపరిపాలనము నొసగెదమని ప్రచురించిరి. నిర్బంధవిధానమునకు సహజముగ సంగీకారము జూపెడి కర్తనుప్రభువు, బోనార్లా మొదలగు మంత్రులు, మాంటాగూగారి యభిప్రాయములకు సమ్యుతించిరి. వారెల్లరును భారతీయసమస్యను ప్రాపంచికసమస్యగ జూడగలిగిరి. విశాలదృష్టి నిగూర్చి, బ్రిటీషుసామ్రాజ్య గౌరవము గాపాడ బూనిరి. రాజప్రతినిధి గారు గూడ సమయ మునకు దగినటుల దేశశాంతికి కృషిసల్పిరి. సర్ జాను రీసు గారు గూడ ప్రాపంచిక పరి స్థితుల పరికించి, రాజప్రతినిధిగారి యుద్ధా ర్కార్యమును పార్లమెంటు సభలో సమర్థించె ను. 5 వ సెప్టెంబరు తేదిన వయొసీరు పత్రి కలో వ్రాసియున్న నీ వాక్యముల నుదహరించెను. “రాజకీయ కారణములచే నిర్బంధితులయిన వారల యెడ, రాజప్రతినిధిగారు గనికరము జూపుటకు సిద్ధముగ నుండిన యెడల, భారతదేశ శ్రేయమున కవసరమగు పరస్పర విశ్వాసమును, యన్యోన్య ప్రేమను పెంపొందించుటకు వారు శక్తివంచన లేకుండ కృషి సలుప నెంచుటయే యిందులకు గౌరణమయి యుండును.” ఈ వాక్యముల నాధార పరచికొని, ఆంగ్లేహైందవ ప్రపంచమంతయు ప్రభుత్వము వారిని సమర్థింపుచున్నదని రీసుగారు నుడిచిరి.

మే మూహించినటుల మాంటాగూగారును, బోనార్లాగారును పార్లమెంటులో, బిసెంటుగారి విమోచనము గూర్చి యెసగిన ప్రత్యుత్తరము మద్రాసు మెయిలు పత్రికాధిపతిని గంపితుని జే సెను. మెయిలుపత్రికయొక్క లండను విలేజిరి ఈ విషయమై తంత్రీవార్త నంపుచూ, మాంటాగూ గారి సమాధానము సారవిహీనముగ నున్న దనియు, రీసు గారు ప్రభుత్వచర్యను సమర్థించి రనియు, వెడ్జివుడ్డుగారు మెయిలుపత్రికను విమర్శిం పుచూ బిసెంటుగారి ఆందోళనాపద్ధతుల సమర్థించిరనియు, మాంటాగూగారును రాజప్రతినిధి గారును గలసి యేకవిధానము ననుసరించుటకు నొడంబడిక గావించికొనినటుల గన్పట్టుచున్న దనియు, మొదలగు వాక్యములతో తన యాశా భంగము చెలిపెను. ఈ వార్తచే మెయిలుపత్రిక బొందిన యాశాభంగము, తీవ్రరోషము నిన్నటి పత్రికలో బహిర్గతమయినవి. బహిరంగముగ పార్ల మెంటు సభలో వెడ్జివుడ్డు గారిచే మెయిలుపత్రిక ఖండనమునకు లోనయ్యెను. అధికారవర్గాభిమాని యగు రీసుగారు శాంతి మార్గావలంబకులుగ మారిరి. అందుచే మెయిలుపత్రికకు మానసికాందో శన మతిశయించినది. ఆ పత్రిక భారతదేశ సమస్యను విశాల దృష్టితో పరికించిన యెడల, తాను గావించు ఆందోళనము అనర్థదాయక మని దెలిసికొనగలదు. అటుల గావించక, ఆంగ్లే హైందవుల పలుకుబడి దగ్గునేమో యనుచింతచే యీ పత్రిక ధూవహింపబడినది. సామ్రాజ్యాభి మానము, సామ్రాజ్య సౌఖ్యము, సామ్రాజ్య శాంతి యిక్కాలమున ముఖ్యపనశము లనియు, ప్రభుత్వప్రతిభకన్న ప్రజల సౌఖ్యమును దేశశాం

తిని నెక్కుడుగ సరకుజేయుట రాజ్యాంగ భర్త మనియు, మెయిలుపత్రిక గ్రహింపలేక బోయెను. మాంటాగూగారి యాదార్యమును, దూర దృష్టిని గ్రహింపలేక, మెయిలుపత్రిక వారిని గొన్ని ప్రశ్నల నడుగుచున్నది. హిందూదేశ ప్రభుత్వము చర్యదీసికొనకముందు, బిసెంటుగారి విమోచనము గూర్చి మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి దెలియబరి చిరా యనునది మొదటి ప్రశ్న. ఈ ప్రశ్న సార విహీన మయినది. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి సూచనకు మదరాసు ప్రభుత్వము వారంగీకరించి, నిర్బంధముల దొలగించిరి. మాంటాగూగారికి జవాబు చెప్పవలసినవారు హిందూదేశ ప్రభుత్వ మువారు. బిసెంటుగారి నిర్బంధమునకు అసమ్యుతి దెలుపుటకై ఆ సేతు హిమాచల పర్యంతము సభలు జరిగినవి. అంతియగాని, ఆందోళనము మద రాసు రాజధానితో నిలిచి యుండలేదు. హిందూ దేశ శాంతికి బాధ్యులు రాజప్రతినిధిగారు. అందుచే నీవిషయమై రాజప్రతినిధిగారితో మాంటాగూ గారు సంప్రతించుట న్యాయము. అటులనే హిం దూదేశ ప్రభుత్వమువారు మదరాసు ప్రభుత్వము వారితో నాలొచించిరి. ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారు మదరాసు ప్రభుత్వమువారితో నాలొచింపవలసిన ప్రసక్తి యేలగులుగును? కలకత్తా విశ్వ విద్యా లయమునందు ప్రజలగౌరవమునకు బాత్రులగు మువ్వరు యువస్వాసకులు విద్యార్థుల కువస్వాస ముల నొసగకుండ, వంగదేశ ప్రభుత్వపు యాజ్ఞకు భిన్నముగ, హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు నిషే ధించినపుడు, ఆంగ్లేహైందవ పత్రికలు హిందూ దేశప్రభుత్వచర్యను సమర్థించెను. ఇప్పుడయినను నిర్బంధ విమోచనమునకు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు పట్టుదల గనుబటుచి, సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువార భ్యంతరములజూపినచో, ఈపత్రికలేపక్షమునహిం చెడినా, యూహించుట సులభసాధ్యము. ప్రస్తుత సిద్ధాంతమంతయు తారుమారయ్యెడిది. శాంతి వాతావరణ మేర్పడవలయు నని రాజప్రతినిధి గారు గోరిరా మాంటాగూగారు గోరిరా యను నది మెయిలు పత్రికయొక్క రెండవప్రశ్న. ఇందుకు సమాధానము తేటతెల్లమే. సామ్రా జ్యలాభము గోరువా రెల్లరును వాంఛించ దగినది శాంతివాతావరణమే. ఇట్టి కార్యముచే, యూరపి యను అభిప్రాయమును, రాజభక్తులగు భారతీయుల యభిప్రాయము నెట్టి యుద్దేశము బొందునో వారు గ్రహించిరా యచునది మూడవ ప్రశ్న. యూరపియనులలోని యుద్ధాభావ సమస్యతు లిందుగూర్చి యుద్దేశపూరితులు గాలేదు. మిగిలిన వారు గతించినదానికి వగచి కార్యములేదని యూ రకొనుచున్నారు. ఇక రాజభక్తిగల భార తీయులెల్లరు ప్రభుత్వమువారి యాదార్యము బ్రశం సింపచున్నారు. ఛలముప్పద్యుక్తప్రభు వింతగమారు టకు కారణమేమని మెయిలుపత్రిక దెలిసికొన గోరుచున్నది. ఈకారణము దెలియ దూరముపో నక్కరలేదు. రాజప్రతినిధిగారు నూతనదగ్గద విని స్వీకరించునపుడు, అధికార వర్గాభిప్రాయము లపై విశ్వాస ముంచిరి. రాసు రాసు సత్యము వారికి దృష్ట్యవరమై శాంతిమార్గము ద్రోక్కు టయే దేశభ్యుదయమునకు ప్రధానమార్గ మని గ్రహించి, యాప్రకారము కృషి సల్పుచున్నారు.

ఆంగ్లేదేశాధికారులు ప్రస్తుతస్థితియొక్క నిజ తత్వము గ్రహింపుచున్నందులకు భారతీయులు సంతృప్తులు గాగలరు. మాంటాగూగారికి నిజస్థితి వెల్లడించినచో, మనవాంఛ లీడేరుట నిశ్చయము. ఇందుకై యనివార్యమగు పట్టుదలతో కృషి సలుప; భారతీయులు ప్రార్థితులు.

భాషా ప్రయత్న రాష్ట్రములు.

కాంగ్రెసు సంస్కరణములలో పెద్ద రాష్ట్రము లనియు, స్వల్పరాష్ట్రము లనియు విభజనము గావింపబడుచున్నది గాని, రాష్ట్రమున నెన్నియో నిర్వచించబడలేదు. అందుచే రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య మేతరున గొనసాగవలయునో నిరూపించుట కష్టసాధ్యము. కాంగ్రెసు విభానములో బొంబాయి, మద్రాసు, బెంగాలు, అస్సాము, బీహారు, ఒరిస్సా, సంయుక్త రాష్ట్రములు, పాంచాలము, మధ్యరాష్ట్రములు, బర్మారాష్ట్రములు ప్రత్యేక రాష్ట్రములుగా ఒరిగింపబడినవి. వీటికిదోడుగా రాజాపుర దేశీయచుహజనసభలో సింధు రాష్ట్రము, ఆంధ్రరాష్ట్రము ప్రత్యేక భాగములుగా నంగీకరింపబడును. కాని యిప్పటి రాష్ట్ర విభాగమునకు మూలాధారమగు సూత్ర మెద్దియు గాన్పించదు. రాష్ట్రవిభాగమును భాషా సూత్రము ననుసరించి గావించుటచే, రాష్ట్ర నిర్వచనము సులభసాధ్యమగుననియు, అందుచే భాషాప్రయత్న రాష్ట్ర సిద్ధాంతమును కాంగ్రెసు సంస్కరణ విభానములో జొప్పించి, మాంటాగూగాడి నివేదించుట యవసరమనియు, ఆంధ్రుల కోర్కెయై యున్నది. ఈ కోర్కెకు, యితర రాష్ట్రీయులు గూడ సమ్మతించుట కవకాశము గలదని, యిటీవల జూపియూటిమి. ఇందువిషయమై దేశమం దన్ని భాగములందును సంచలనము గలుగు చున్నది. ఇట్టి సంచలనము నాధారపరచికొని ఆంధ్రులు కార్య సిద్ధి బడయ ప్రయత్నింపవలెను.

బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక భాషాప్రయత్న రాష్ట్ర విభాగము తనకు నచ్చలేదని 18 వ తేదీ పత్రికలో ప్రధానవ్యాసము వ్రాసినది. పరిపాలనా విభాన పునర్నిర్మాణమున, భాషాప్రయత్న రాష్ట్రవిభాగ మంగీకరింపినచో, ఇదివర కుండిన విభానమంతయు మార్పు గావించవలసి వచ్చును. పునర్నిర్మాణమునకు నూతన ప్రారంభ మవసరమగును గావున నట్టి పనికి బూనుకొనుట సమంజసము గాదని మొదటి యాక్షేపణ క్రానికలు పత్రిక చెల్లినది. రాజకీయ లాభనష్టము లన్ని సంఘములవారికిని దాదాపుగ నొకటే యగునపుడు, భాషల ననుసరించి విభాగము గావించుట చేనొకసంఘమువారికిని మరియొకసంఘమువారికిని సహచర్యభావమునశించి విభిన్నతవిస్తరించగలదని రెండవ అభ్యంతరమును క్రానికలు పత్రిక చూపుచున్నది. మొదటియాక్షేపణ నిస్సారమయినది. ఇప్పుటికే బెంగాలు, బీహారు, అస్సాము రాష్ట్రములు భాషల ననుసరించి నిర్మింపబడినవి. ఇక కొలదిమార్పులతో హిందూదేశమున భాషాప్రయత్న రాష్ట్ర విభాగము గావించవచ్చును. ఒకవేళ మార్పులనేకము లజ్ఞనీర మయినను, పరిపాలనాసౌష్ఠవమున కవసరమగు మార్పుల గావించుటలో వెనుదీసి లాభము లేదు. ఇప్పుడు గావించు మార్పులపైననే ప్రజాపరిపాలనాసౌష్ఠవ మధారపడి యుండును. ఇప్పుడు ప్రవేశ పెట్టబడు సంస్కరణము లనేకవత్సరములవరకు మార్పు జెందవు. ఇంతవరకును ప్రజలకు పరిపాలనాభాధ్యత యొసగబడలేదు. ప్రజలకు పరిపాలనాభాధ్యత యొసగుటకు బూర్వము దానిని జయప్రదముగా గావించుట కవసరమగు పరిస్థితుల గల్గించుట ముఖ్యవసరము. అట్టి పరిస్థితులలో భాషాప్రయత్న రాష్ట్రవిభాగము ముఖ్యవసరమయినది. రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యమునకును, ప్రజాపరిపాలనమునకును, యావిభాగము మూలాధారమై పరగగలదు.

ఇట్టి విభజనముచే వేర్వేరు భాషల మాటలాడువారికి వైషమ్యము లుదయించుననుట సత్యవిరుద్ధము. వంగ విహారాష్ట్రముల నిర్మాణముచే నుభయరాష్ట్రీయులకు గలతలు జనించుటకు మార్గ, అదివర కిరుసంఘముల వారికి గల మనస్పర్థ లంతరించినవి. మనోవైషమ్యములు పెరుగుటకు, యిప్పుడున్న వివిధ రాష్ట్రములు చాలవా? వివిధరాష్ట్రీయుల కెట్టి వైషమ్యము లిప్పుడు గలవు? వైషమ్యముల బోనాడు నుద్దేశముతో, హిందూదేశము నేకరాష్ట్రముగాజేయ నెవరైనను పాల్పడెదరా?

బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక చూపిన ఆక్షేపణలు నిరాధారము లని, సువ్యక్తమగుచున్నది. భాషాప్రయత్న రాష్ట్రసిద్ధాంతము ఇతర రాష్ట్రీయులచే నెటుల జర్పింపబడుచున్నదియు, అందుపై దేశీయులదృష్టి ఎటుల యాకర్షింపబడుచున్నదియు గమనించుటకు, బొంబాయి క్రానికలు పత్రికా వ్యాసమే నిదర్శనము. ఇందువిషయమై గావించబడిన చర్చలో విచిత్రమగు నాక్షేపణలు దీసికొని రాబడుననుట యనుభవైకవేద్యమే. ఆంధ్రనాయకు లీ సమయమునవృథ బుచ్చక, అన్యరాష్ట్ర ప్రముఖుల సానుభూతి గయికొనవలయును. వారి కీసమస్యపై గల దురభిప్రాయముల పారద్రోలవలయును. ఉద్యమ సత్యము ప్రకటించవలయును. ఈ కార్యమును ఆంధ్రులు నిర్వహింప గలిగిరని, రాష్ట్ర సిద్ధాంతము వాయువేగముతో దేశమందంతట ప్రబుకును. భారతీయు లీ సిద్ధాంతమునకు దోసి లొగ్గెదరు. మాంటాగూగారి కింగు విషయమై తప్పుక నివేదించెదరు. ఇట్టి ఫలితము సమకూరుటకు ముఖ్యకార్యము, ఉద్యమతత్త్వమును ఎల్లరకును వెల్లడి గావించుటయే యని గ్రహింపనగును. ఇందు కెట్టి ప్రయత్నములు ఆంధ్రనాయకులు గావించెదరో చూడవలసియున్నది.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

నిన్న జరిగినసభలో, ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష 21-వ మార్చి తేదిన జరుగుటకు బదులు 18-వ తేదిన జరుగుటకును, ప్రాత సూత్రముల ననుసరించి జరుగు వి. యల్. డిగ్రీ పరీక్ష ఏప్రిలు నెలలో నాల్గవ సోమవారము జరుగుటకు బదులు మూడవ సోమవారమే జరుగుటకును, యఫ్. ఇ. వి. ఇ. పరీక్షలు 25-వ తేదీ జరుగుటకు బదులు 18-వ మార్చి తేదీయందే జరుగుటకును దీర్ఘానింప బడినది. ఈ మార్పులు యీస్టరు సెలవులు మధ్య యక్షము రాకుండుటకు గావించబడినవి. క్రొత్త రిగ్యులేషనుల ననుసరించిన వి. యల్. డిగ్రీ పరీక్షకు టైముటేబిలు కొలదిగా మారినది. ఈ పరీక్షకును, ప్రాత వి. యల్. పరీక్షకును క్రిమినల్ లాలో యొకే పత్రము నొసగుటకై ఈ మార్పు గావించబడినది. దేశరక్షక సైన్యములో జేరిన వి. ఏ. ఆనర్సు విద్యార్థులు, ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షలో విజయము గాంచిన అయిదవ సంవత్సరాంతములో పల పరీక్షకు వెడలవచ్చును. ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షలో అవయజ మొందినవారి సంఖ్య నృసి జెందుట గూర్చి ప్రచురింపబడిన నివేదికముపై, విద్యాశాఖలనాడు అభిప్రాయ మొసగుటలో, విద్యావిభానములో మార్పువసరము లేదని చెలిపిరట! ఇందునుగూర్చి సెనేటుచారు ఆలోచింపవలయు నని, కే. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు గోరగా, నైసుచాన్సెలరుగా రది యుద్ధస్తుతమనిరి. నేడు తిరిగి సెనేటుసభ గూడును. సన్నటి సభావివరములను వేరొకచో ప్రకటించినారము.

స్థానిక వార్తలు

శ్రీ సంగీతశాల. చెన్నపురి:— ఈ నెల 21 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 4-15 ని. ష గోల్డెన్ జానండు బ్రహ్మశ్రీ రాధామణి భాగవతుడు (తంజావూరు) ఉపాధిపతియగు గూర్చి కాలక్షేపము గావించెదరు.

సారాయిని తయారు చేయుట:— రాసప్పయ్య కూలినాడు మాడుకంటల సారాయిని తయారుచేసి నందున తండ్రిమారుపేట సాబ్బు సబ్ ఇక్ స్పెక్టరు వానిపై కేసుచేసెను. మేజిస్ట్రేటు గారు వానికి 15 రూ.లు జూల్మానా విధించిరి.

కరంజీరు గారి బహిష్కరణము:— ప్రస్తుత స్థితిలో కరంజీరు గారి బహిష్కరణమున కవసరమేమియును లేనగాన వాయు భ్రమభ్రులను వెంటనే రద్దుచేయవలెనని దొర రోజుమవారిని కోరుచు బుధవారమునాడు చుహజనసభవారు గురువారమునాడు కాంగ్రెసు కమిటీవారు లీర్పానిందిరి.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:— ఈ నెల 21 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు ఉపాసనానందరమణ (97 అన్నాపిల్లవీధి) స్వామి బ్రహ్మాండగారు యువకుల తత్వమును గురించి అరవమున నుపన్యసించి ప్రార్థన నలిగెదరు.

తపాలనోటీసు:— ఇల్లాండు తపాలా కేంద్ర దినమున (21-10-17) చెన్నపురి జనరలు తపాలాక్షేనునందును, నగరమందలి ఇతరతపాలాక్షేనులందును కట్టివేయబడును. తేదీవేదము ఆదివారమైనను ఇల్లాండునకును పంపబడు రెజిస్టరీ ఉత్తరములు సెలవలగుటచే గూడ తపాలాక్షేనులందు పుచ్చుకొనబడును.

బంగారుపూత పూయబడిన యిత్రడికట్టలు:— నెహ్రూజీ బులెటను పోలీసు స్టేషను కనిస్టేబులు మహమ్మదు గల్ అనవకుల శేతుప్రెసి నుమాన 2.3 మాసముల నుండి చెన్నపురిలో నిశ్చించుచుండి యానెల 11 వ తేదీని బంగారుపూత పూయబడిన కొన్ని ఇత్రడి కట్టలను బంగారు కట్టియలది చెప్పి బహుళలో విక్రయించుచున్నాడు. జాబ్బితవును పోలీసు స్టేషన్లో దుబాబుగన్ను కే. రంగారాజుగారు కట్టలను సోదాచేసి అవి బంగారు కట్టి కావని గ్రహించి వానిని పోలీసు స్టేషనులో తీసికొనిపోయిరి. వాని నచటి పరీక్షింపక కాలిక్షోడునం నింపొక కట్టికొనిపోయిరి.

ప్రధానోపాధ్యాయుల సమావేశము:— నేటి యువకులు 9-10 గంటలవర క్రీడికేట హిందూస్తాన్ స్కూలు భవనమునందు విద్యార్థుల ప్రాప్త్య అగు ప్రాతగారి అన్యవత్తెండ ప్రధానోపాధ్యాయుల సమావేశము జరిగెను. రాజధాని వివిధప్రజలకులందరి ఉన్నతపాతకాల ప్రధానోపాధ్యాయుల ప్రాప్త్య అగుచున్నది. అన్యవత్తెండ సమావేశము నవ ప్రయించుచు సమావేశోద్దేశములను గూర్చి వదించినది, వచ్చి ప్రధానోపాధ్యాయులందఱును విషయవిషయకసంఘముగా నేర్పడి లీర్పాదము ముగియించిరి. ఉపాధ్యాయుల కేసులయొక్కయు స్థితిగతులయొక్కయు అభివృద్ధులను గూర్చును, పాతకాలల ఉపాధ్యాయుల ప్రావిడెంట్లు పథకులను విజయములను గూర్చును, సెకండరీ పాతకాలల ఉపాధ్యాయులనుపాత అభ్యవత్తెండ సెనేటుసభయందు నియమించుటను గూర్చును, స్కూలుస్టేషనుల పరీక్షలతో ను ముగియించుటను గూర్చును, స్కూలుస్టేషనుల పరీక్షలతో వరదీకు గ్రంథవిషయములను గూర్చును, లీర్పాదములు గలవు. లీర్పాదముల చర్చ ఇంకను విషయవిషయకసంఘమునందు జరుగుచున్నది. సభ సోమవారమునాడును జరుగును.

ప్రాకృతసంబంధి కార్యముల భానములు ముందువారమున నీ దినకు నివరింపుచున్నదిని స్వామి మార్పులు విచారణ నలిగెదరు. మొదటి అసెస్సు—ప్రధాన స్వామియూర్తి, స్వామికుమారస్వామి, స్వామి, అబ్దుల్ రహీం. స్వామి, పిల్లవీధి గార్లు. క్రిమినలు కేసులు నిర్ణయములు—స్వామి, ఎయిరింగు స్వామి, శ్రీలక్ష్మణగార్లు. రెండవ అసెస్సు—స్వామి, నవాబ్ సర్దుర్ స్వామి, కాక్కులు స్వామి, శేషనిరయ్యర్లు స్వామి, శేషయ్యగార్లు. చాళుక్యగార్లు—స్వామి, నవాబ్ సర్దుర్ గారు గురువార శుక్రవారములు, స్వామి, పిల్లవీధి గారు శుక్రవారము మాత్రము. అసలు చాళుక్య—స్వామి, కూటున్టూటర్ స్వామి భాక్కులుగార్లు గురువార శుక్రవారములు.

వృత్తాంతములు

క్షేత్రము:— కోయంబత్తూరులో ఎలకలుచచ్చి పడుచున్నవని సగరముందు పుకారుగ నున్నది.

జాముసాహెబుగారు ఏ యాధరంగమున కైన వీలగు నన్ని విమానముల గొనవలసిన దని లక్షిరూప్యముల విరాళము సేసగిరి.

దేవాలయ నిరూపణము:— కొచ్చిరాజీవారు కొచ్చిలో సొక దేవాలయమును నిరూపణము గావించెదరని తెలియుచున్నది.

వానరు:— ఈనెల 17-వ తేదీ సాయంత్రము కోయంబత్తూరులో ఓ జీవితాత్ముగ వృద్ధుడు మరణించెను. చుట్టు పట్ల గ్రామాదులలోని బావులు, చెరువులు వృక్షాలు పూర్తిగ నిండినవి.

విరాళము:— చిత్తూరుబాంకి మేనేజరు సి. వి. కృష్ణ అయ్యగారు కొచ్చి సంస్కృత పాఠశాలకు 50 పేల రూ॥ లు విరాళము సొసగిరి.

పంచమహాసభ:— దసరాపండుగలు అగుటచే ఈ నెల 21-వ తేదీ దేవవాడలో జరుగవలసిన పంచమ మహాసభ సభ సమయము 4-వ తేదీ అదివారమునా జరుగునట్లు నిశ్చయింపబడినది.

నీసెంటుమృగాదు:— అక్టోబరు 17-వ తేదీన నీసెంటుమృగాదు కలకత్తాకుబోయిరి. మదరాసునకు వచ్చుచున్నక మారు చూచిపోదమని వారచటదిగిరి. కాంగ్రేసును గూర్చి మరేద్రవాద భావభూషేంద్రవాద భావగారలతో నేనియో కొన్ని సంగతుల మాటలాడుటకు వచ్చిరని తెలిసినది.

తిరువాన్కూరు మహారాజావారి బిలావిగ్రహము:— ఎరనాకులములో రాత్రిపదియల చెక్కుటయందు ప్రసిద్ధిగాంచిన ఆగస్టున పెరియాలాగారు తిరువాన్కూరు మహారాజావారి బిలావిగ్రహమును తయారుచేసి మహారాజావారికి సమర్పించెను.

వివాదము:— పెరువానము ఆలయమును గూర్చికొచ్చి తిరువాన్కూరు సంస్థానముల వారలకు కలిగినవివాదము కొచ్చి బ్రిటిషు రెసిడెంటుగారు విచారణ చేయుచున్నారు. చాలమంది సంబాధితు సాక్షుమిచ్చిరి. కేసువిచారణ ఇంకా కొద్ది దినములు పట్టునని తెలియుచున్నది.

రయలు క్రిందపడుట:— కోయంబత్తూరులో చుక్కీసు రుతోటమారి నుబ్బయ్యకను నతడు ఈనెల 18 వ తేదీరాత్రి రిక్త గంటలకు కనాతుకాడువు, కోయిల్ పాలెయము ప్లేషనులకు నడుమ రయలు క్రిందపడెను. వానిని రయిల్వేపోలీసువారు పొదునూరుకు తీసికొనిపోయి చికిత్సచేయించిన పిమ్మట కోయంబత్తూరు మ్యాగిస్ట్రేట్ ఆసుపత్రిలో ఉంచిరి. వాని మొగమునకు మాత్రము గాయములు కలిగెను.

ఓషధి ప్రదర్శనము:— డిశంబరు నెలలో ఆగ్రా నగరమున గలు ఆసియెంటు సర్వకల సమావేశము జరుగును. అపుడు మిరటులో దేశీయ ఓషధి ప్రదర్శనము గూడ జరుగును. ఓషధులను పంప గోరువారు డాక్టరు కుంజభొరీవాలు వర్మగారికి వ్రాయవలెను.

నీటి సరఫరా: నీటి పారుదలము మై చిరకాలము నుండి ఆలోచింపబడుచున్న యాలోచనలు ప్రస్తుతము శాటికరీ బోర్డువారు చూచి వై రెండవవలకు వ్యయమును భనమును లెక్కలను చేయుచున్నారు. కొన్ని లక్షలరూపాయలు క్యయమగునని నూచనగ తెలియుచున్నది.

భూమివివాదము:— కల్లికోటతాలూకా పన్నూరు గ్రామములో గోపాలనాయుడు, రామన్ననాయురను ఇద్దలు అన్నదమ్ములు. వీరి ఇద్దరునాయుల భూమిని ఏలయ పాటలో కొనిరి. గతకేసివారమున భూమినికొనిన యిద్దలును భూమి దున్నుచుండగ భూమిని విక్రయించిన ఇద్దలు, నాయులు వచ్చి వారిని కొట్టిరి. గోపాలనాయుడు, రామన్ననాయులకు కొన్ని గాయములు కలుగుటచే వారిరువురును కల్లికోట వైద్యశాలలో చికిత్సపొందుచున్నారు. కడమయిద్దరు నాయులపై పోలీసువారు కేసునుచేసిరి.

జ్యోతిష శాస్త్రపండితుని కొట్టుట:— కన్ననూరులో నిద్దలు కుమ్మర వాండ్రు ఒక జ్యోతిష శాస్త్ర పండితుని యొద్దకుబోయి తమలో నొకనిపుత్రుడు వ్యాధిగ్రస్త డయ్యెనని చెప్పి వాని కట్టుండునో చెప్పవలెనని కోరిరి. పండితుడు కుట్టువాని జాతకమును పరీక్షించి ఫలాని వారిచే జకిత్య చేయించిన యెడల కొద్దిరోజులలో నిమ్మళముగ నుండునని చెప్పెను. కాని యాబాలుడు ఆమరుచటి దినముననే మరణించెను. వానిని దహనముచేసిన పిమ్మట వారిరువురును పండితుని యింటికి బోయి తప్పుజ్యోతిషమును చెప్పినందుకు ఆయనను కొట్టిరి. ఆయన వారిరువురై కేసు చేసెను. కేసువిచారణ ముగిసిన పిమ్మట కుమ్మరివాండ్రలో నొక్కొకనికి 20 రూ॥ లు జూర్యునా విధింపబడెను.

నిమ్మ జాత్యుద్ధరణము: మైసూరుయువరాజుగారు:— అక్టోబరు 18 వ తేదీన సమావేశమైన ఏడవ మైసూరు సహకార సభా ప్రారంభోపన్యాసమున మైసూరు యువరాజుగారు నిమ్మ జాతులను గూర్చి యిట్లుచెప్పిరి. క్రిందటి సంచత్సరము నిమ్మ జాతుల నుద్ధరింప తీవ్రప్రయత్నములను జేయవలసినదని తాను గోరిన సంగతి సభికుల యాదరణకు పాత్రమైనట్లు గన్పించుచున్నది. ఇది సభికుల కార్యక్రమమునందలి ముఖ్యమగు కోరదగిన పనులలో సొకటి. సభికులు తమ కార్యక్రమమున నిమ్మ జాత్యభివృద్ధికి నెంతయో తోడ్పడిన గాని వారి యుద్ధయ మంతయు పూర్తికానేరదు. స్వసహాయము సంఘసేన, ఈరెండు మాత్రమే అభివృద్ధికి ముఖ్యధారములు. ఈ గుణముల విశేషముగ పెంపొందించుటకు సభికులవలంబించిన సహకారోద్యమము ఉదారవత్తయ మైనది.

వైద్యశాలలు, హోమయూ లుసభ్యులు:— మదనపల్లి కళాశాలనుండి యొకవిద్యార్థి నేత్రచికిత్స చేయించుకొనుటకు ప్రసిద్ధులవైస్ ప్రెసిద్దుల యొద్దనుండి యంత్రములను గొని చెన్నై పురికివచ్చి ఆప్రాత్యుకు హాస్పిటలుకు వెళ్ళెను. అతడు వైద్యశాలలోనే యుండి చికిత్స చేయించుకొనగోరెను. నీవు హోమయూలయవా అని వారడిగిరి. అతడెననెను. అటులైన నీకిచటావులేదని వారు చెప్పిరి. హోమయూలయకు వైద్యశాలతోతావులేదట. ఇట్టి నిరంకుశాధికారు లీదేశమున నెందరో కలరని వెల్లిండ్లు ప్రభువు గారెరుగరుగా బోలును. ఇదిచాల ఆ క్ర మము. ఈ వైద్య శాల సర్వ జనోపయోగమున కేర్పరప బడినది. భారతీయుల భనముతో పోషింపబడుచున్నది. ఇందు చికిత్సంప బడుటకు హోమయూలయలకును ఇతరులకును గూడ సమానహక్కు గలదని యదునందున ప్రసాదు బి. ఎస్. సి (అలహాబాదు), బి ఎస్. సి. (లండను) బి. ఏ (కాంటు) గారు న్యాయుండియా పత్రికకు వ్రాసిరి.

వంగ దేశ మహమ్మదీయ సంఘము:—వంగ రాష్ట్రమహమ్మదీయ సంఘమువారు ఫజుల్ హక్కుగారి యాజమాన్యమున నొకసభను గావించి ఆరాఅల్లకల్లలములను గూర్చి కొంత వరకు చర్చించిరి. పిమ్మటవారీక్రింది తీర్మానమునుజేసిరి. “కడచిన బక్రీదు ఉత్సవసందర్భమున బీహారులో ముఖ్యముగా మహబూదునందు గలిగిన దురదృష్టకరములగు అల్లరులనుగూర్చి వంగ రాష్ట్రమహమ్మదీయ సంఘమువారు మిక్కిలి విచారించుచున్నారు. మరియు నచటి మహమ్మదీయుల పౌరహక్కులందును, మతస్వాంత్ర్యములందును అనవసరముగ హిందువులు ప్రవేశము గలిగించు కొనుచున్నందులకి సభవారు తమయనమ్మతిని తెలుపుచున్నారు. బీహారు ఒరిస్సా దొరతనము వారికి విశేషముగ నవకాళ ముండియు వారీ యల్లరుల నణంప ప్రయత్నించనందులకును, అల్లరిచేయు హిందువుల బారినండి మహమ్మదీయుల ప్రాణరక్షణ మునకు బూననందులకును, మరియు దేశమునందశాంతిని బోగొట్టి శాంతి సంస్థాపనము గావించ ప్రయత్నింప నందులకును ఈ సభవారు తమ ఆశ్చర్యమును తెలుపుచున్నారు. ఈ సంఘము యొక్క ఆలోచన సభవారికి పలుతావుల నుండి తెలియవచ్చిన సమాచారములను బట్టియు, దోహదోపణ చేయతగని తావులనుండి తెలియవచ్చిన సమాచారములను బట్టియు సంస్థానము నందలి నబోడివిజనలు మహమ్మదీయోద్ధోగి బీహారునని దలి బక్రీదు అల్లరులలో నెట్టి నేరమునకు పాత్రుడు కాడో ఈసభవారు దృఢముగ నమ్ముచున్నారు. మరియు కొన్ని హిందూ పత్రిక లతనిమీద దోహదోపణమును జేయ ప్రయత్నించిన యత్నములు నీ సంఘమువారు తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు.”

విశ్వవిద్యాలయ సమస్యలు

(౧)
ప్రాఫెసరు రంగస్వామి అయ్యంగారి యుపన్యాసము

దక్షిణఇండియా ఉపాధ్యాయుల సంఘసమక్షము: రావుబహదూరు కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు మొన్న దినము సాయంత్రముల వైవివయుగూర్చిపొందూ హైస్కూలు హాలులో సొక గంభీరోపన్యాసము నొసంగిరి. మా॥ జ్యను అబ్దుల్ రహీముగారధ్యక్షత వహించిరి.

వక్తలుమన విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించి అనేకవిషయముల గూర్చి ముచ్చటించుచు మనదేశమున విశ్వవిద్యాలయపు సాంప్రదాయములు లేవనట అసత్యమనినదివరి మనదేశచరిత్రము నందలి మధ్యయుగమున విశ్వవిద్యాలయ సంప్రదాయములు గలవు. అనేకవిషయములలో సంపూర్ణముగ సత్యముగాని అభిప్రాయముల నెవరో గొప్పవారు వ్యకరించినంత మాత్రమున, మనము వాని నన్నిటిని వేదప్రమాముగ నమ్ముచున్నాము. మనదేశమున ప్రతిమనుజుడును, తక్కి ఆర్థికసాంఘిక కష్టములున్నను వానినిగణించక, విద్యాభ్యాసము చేయవలయునని ఆసక్తికలిగి యుండును.

ప్రతివిశ్వ విద్యాలయమునకును మూడు ఆశయముల ముఖ్యముగ నుండవలయునని మహానీయులు చెప్పియున్నారు

అవి యేమన:— (1) ఉన్నత విద్యావ్యాపనము గావించుట; (2) విజ్ఞానమును పెంపొందించుట; (3) విద్యార్థిలను నుద్ధవింపజేయుట.

ప్రథమాశయలికి విశ్వవిద్యాలయపండితు లనేకు కావలయును. పరిశీల యందే గాక, పరిశోధనా ప్రయత్నములయందుకూడ యొక నియమ మేర్పాటు చేయవలెను. విశ్వవిద్యాలయ పండితుడు పరిశోధనమునందు కృషిసలుపవలెనుగాని యాత డుపాధ్యాయుడుగ నుండి బోధనము చేయుచుండరాదు. విజ్ఞానగోధక విశ్వవిద్యాలయ మత్సరసరము, ఇట్టిబోధక విశ్వవిద్యాలయ మొక సర్వకళాశాలను స్థాపింపవలయును ముగ్గురు పండితులును, అరుగురు రీతర్సను నియమించినంతమాత్రమున మన విశ్వవిద్యాలయము బోధక విశ్వవిద్యాలయమని పిలువరాదు. బాతిభేదములననో, మరియే కారణముచేతనో, యిచ్చటి పండితులకును, విద్యార్థులకును సంస్కరము మిగుల తక్కువగ నున్నది. ఉపాధ్యాయుని గృహమున కొంచెము టీ, కాఫీ పుచ్చుకొని నంత మాత్రమున వీరిరువురికిని అనోర్య ప్రేరబంధ మున్నదని చెప్ప వీలులేదు. ఉపాధ్యాయుడు విజ్ఞాన సంపన్నుడైనయెడల విద్యార్థికి ఆతనియెడల సహజముగనే గౌరవ ముద్భవించ గలదు. డాక్టరు మార్షలుగారు ఆర్థిక క శాస్త్ర జ్ఞులవితర కీర్తిని సంపాదించిరి. ప్రాచీన కాలమున మనదేశమునందు గురుభక్తి యెక్కుడుగా నుండెడిది. అది మన స్వభావము మన విశ్వవిద్యాలయము విజ్ఞానాభిలాషను పెంపొందించుట లేదని కొందరు చెప్పచున్నారు. అంగ్లాభాషను సులభముగ మాట్లాడునిధమును మాత్రమే మన విశ్వవిద్యాలయము మనకు నేర్పచున్నది. ఈ విషయమున సర్ ఆషతోఫ ముఖర్జీగారు కృషి సలుప యత్నించిరిగాని, ప్రభుత్వము వారి సహాయము లేక వారేమియు చేయజాలకపోయిరి. 1904 సంవత్సరపు విశ్వవిద్యాలయ శాసనము, దేశముయొక్క ఆర్థిక స్థితిగతుల నరయకపోవుటచే అందు గొప్ప లోపములు గానవచ్చుచున్నవి. విద్యార్థుల యుపయోగాధ్యము విశ్వవిద్యాలయములు ప్రతిస్థాపితములైనవి. విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహక సంఘము, శాసననిర్మాణసంఘము, కొందరునిపుణులును ఉండవలయును. సెనేటు ప్రజాభిప్రాయపు ప్రతినిధిగ నుండవలెను. ఇందందరు ను యెన్నిక సభ్యులుగనే యుండవలెను. ముఖ్యపట్టణ కళాశాలలకును, ముఫసర్ కళాశాలలకును గల అభిప్రాయములను తెలిసికొనవలయును. సెనేటుసభయందు మదరాసు నగరములోని రెండు కళాశాలలకే అధికారము హెచ్చుగ నున్నది. విశ్వవిద్యాలయ విధానములయందలి లోపములను విద్యార్థులలో నవి శ్వాసమును, అసంతృప్తియు ప్రబలమగుచున్నవి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు లేచి, వక్తల సభిసంధించి విశ్వవిద్యాలయమున నూతనాశయములు పదివత్సరములలోపుననే యుదయించినవనియు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున పరిశోధనమును, విజ్ఞానమును పెంపొందించుటకు ప్రయత్నములు గావంపబడు చున్నవనియు చెప్పిరి.

చెన్నపురి రాజధాని సంఘము.

గంధిగారి విధానము.

మాంటాగ్యుగారికి సమర్పించుటకు గంధిగారు వ్రాసిన విజ్ఞప్తియందు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యవిషయ ముదహరింపబడని పత్రములలో సంతకములు చేయవచ్చునా? ఇందులను గూర్చి సంఘమువారెల్లు పరిష్కరింతురో పత్రికలమూలమున ప్రకటింపగోరెద మని ఈసంఘమునందు సానుభూతి గలవారును ఈ సంఘమున చేరగోరెడువారును పలువురు జిల్లాలలోని పట్టణములనుండి నాకు వ్రాసిరి. గత బుధవారమునాడు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారిందువిషయమున చేసిన తీర్మానమును తమ పత్రికామూలమున వారి కందరికిని తెలుపగోరెదను.

“గంధిగారి విజ్ఞప్తి పత్రమున ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చిన పేరానుగూడ చేర్చి బ్రాహ్మణేతర సంఘములవారందరును సంతకములు చేయ ప్రార్థితులు.”

అని కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తీర్మానించిరి. అన్ని విజ్ఞప్తులలోను ఈ పేరాను చేర్చవలెననియు లేదా సంతకముచేయ గోరవారి సంతకముపై నీపేరాను వ్రాసే సంతకము చేయింపదగుననియు చెన్నపురి చీఫ్ ఆగ్రగైజరు పి. కే. తిలంగుగారు గత మంగళవారమునాడు గోక్షహాలు నందు జరిగిన సభలో వలంటీరుల కనుమతి సొంతగిరి. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మెట్లనుకూలముగ నుండు నని సంఘమువారాలోచించుచున్నారు. వారి విధానమును మహాసభవారామోదించిన పిమ్మట ప్రకటించెదరు అని కార్యదర్శి టి. వి. గోపాలస్వామిగారు మైలాపూరునుండి నిన్నటిదినమున (19 వ తేది) మాకు వ్రాసిరి.

గోదావరి బ్రాహ్మణేతర సమావేశము.

ఈసమావేశము బిక్రవోలులో జరుగును. శ్రీశ్రీ, చల్లపల్లి కుమారరాజు గారధ్యక్షత వహించెదరు. ధైర్యవంతులు 30 గజముల దూరముననున్న ధాన్యపుష్కారీ ఆవరణమున 2000 మంది కూర్చుండుటకు తగినంత వైశాల్యముగల పందిలి వేయబడుచున్నది. ఘాక్టరీప్రక్కనే గోదావరికాలున ప్రవహించుచున్నది. ప్రతినిధుల స్నానపానములకు చాల సౌకర్యముగా నుండును. ఘాక్టరీతాలూకు పెద్దవోలునందును గదులలోను బలసమర్పబడును. చెన్నపురి మొదలగు తావులనుండి వచ్చు పెద్దలకు డేరాలలోను పడవలలోను బస లేర్పరపబడును. ప్రేక్షకులకు బిక్రవోలు గ్రామమున బస లేర్పరపబడును. గ్రామము సభాస్థలమునకు 5 పగ్గాంసుల దూరమున నున్నది. వచ్చినవారి కందరికిని భోజననివాస సౌకర్యముల మర్పబడును. ప్రతినిధుల రుసుము రు 2-0-0 లు ప్రేక్షకుల రుసుము రు 100.

విషయనిర్ధారక సంఘమున పి. చక్రపాణి నాయుడు గారు బి. ఏ. (కాకినాడ) ఎం. గంగరాజుగారు (బిక్రవోలు) మోతా రంగయ్య బి. ఏ. బి. ఎల్. (రేణిచెరు- రాజమండ్రి) డాక్టరు జయరామస్వామినాయుడు ఎల్. ఎం. ఎస్, కోకా అప్పారావు బి. ఏ. బి. ఎల్. మాదిరెడ్డి వేంకటరత్నం నాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్. గార్లు సభ్యులు. ఈసంఘమువారు ఈ నెల 21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బిక్రవోలులో సమావేశమై విషయములను నిర్ధారణ చేసెదరు.

ఏ. పి. పాత్రో బి. ఏ. బి. ఎల్; (బరంపురము) రావు బహదరు కూర్మా వేంకటరెడ్డి బి. ఏ. బి. ఎల్ (విజయపురి) పి. రామారాయణింగారు ఎం. ఏ (కాలవస్త్రీ) టి. ఏ. రామలింగస్వామి బి. ఏ. బి. ఎల్ (కోయంబుత్తూరు) గార్లును మరి కొందరును 24, 25, 26 తేదీలను బిక్రవోలులో సమావేశమై కాంగ్రెసు, మోస్లెములీగు విషయమును గూర్చును ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చును ఆలోచించెదరు. అని కార్యదర్శులు ఈ నెల 17-వ తేదీని ప్రకటించిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కలః—ఆంధ్రుల కొక ఆంగ్లదైనికపత్రిక అననరమైనను ప్రస్తుతము మాంటాగ్యుగారు వచ్చులోపల వారమునకు మాడుసారులు వెడలు పత్రిక నేర్పరపదగును. ఇందులకు రు 30000 లు కావలసియుండును. ఈమొత్తము సమకూరగలదు. వాటాలవలన దీనిని సమకూర్పవచ్చును. ఆ పత్రికా సంపాదకత్వమును స్వీకరింప హోర్మియనుగారిని కోరుచున్నాను. వారంగిరివినివో సమర్థులగు నాంగ్లము పుచ్చుకలరు. కాన నీవిషయమున శ్రద్ధగలవారు తమపేర వ్రాయదగునని వి. వేంకటరావుగారు అనకాపల్లినుండి (కళాపత్రికము జిల్లా) న్యాయంకిమాకు వ్రాసిరి.

మాంటాగ్యుగారి ప్రకటనము.

—(0)—

అండను, ఆక్టోబరు 19:—కానున్నసభలోని మాంటాగ్యుగారి ప్రకటనమునందలి ప్రభుభాగము నిన్నటిదినము ప్రకటితమైనది మిగిలినభాగ మిట బొందుపరపబడినది:—కానవసభలో సెప్టెంబరు 5-వ తేదీని చేయబడిన ప్రశ్నకు జవాబు నొసంగుచు, బీసెంటుమ్యుగారి వర్తనమునుగూర్చి సంక్షిప్త కరమగు మాటలు కొందర ప్రముఖుల నుండి మాకు తెలియవచ్చినవియు, పరిపాలనవిధాన ప్రకటనమువలన జేకెన్సిటీ మారును. నామెను ఆ ప్రమాదములను నిర్బంధావాసమున నుంచుట అనవసరమని తలంచి, వారిని విడుదల గావించుచున్న చెన్నపురి ప్రభుత్వము వారికి సలహా నిచ్చుటకు తీర్మానించితి మనియు మాంటాగ్యు గారు నడిచిరి. ఆదేశమును సేవ చూడబోవునపుడు శాంతివాతావరణమును నెలకొల్పి సహాయముచేసెదనని ఆమె రాజప్రతినిధిగారి కొకతంతివాత్త నందినది. బీసెంటుమ్యుగారి వర్తనమును మానుటకు చెన్నపురి ప్రభుత్వము వారు ప్రయత్నించినను ఆమెకృషియు, అభిప్రాయములును ఇతరరాష్ట్రములకు కూరవ్యాపించినది. కావుననీమెపైగల నిర్బంధములను తీసివేయుచున్న రాష్ట్రీయము దుకాకేవిధానము ఇండియా ప్రభుత్వమువారివివరకు అనుసరించిన వర్తనమును ఇండించుటలేదు. వారి వర్తనమును నేనెప్పుడును ప్రశ్నించలేదు. నిర్బంధావాస శిక్షలకు కారణభూతములైన పరిస్థితులగూర్చి ఎవరును ప్రశ్నించుటలేదు. ఈవిషయమున చెన్నపురి దొరతనమువారిచర్య ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచేరంగి కరింపబడి, జేంబల్లెసుగారిచే నామోదంపబడి సమర్పింపబడిన మానసియుడగు నా స్నేహితుడు నే నీ పదవికి వచ్చినతోడనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నివేదికయును కోరితి నను నొక నీ లి వా ర్త యున్న దని వాచించి యుండెను. అందు కొంత సత్యము లేకపోలేదు. నే నీతీరులను గూర్చి పునర్విమర్శనము గావించవలయు నని కోరితిని. ఈ విషయమును గూర్చి యోచించుటకై అభిప్రాయముతో నేనన్ని కాగితములను లేపింపలేదు. ఆత్మరక్షణ మనసర మగునెడల నుపయోగముగ నుండుటకై వానిని కోరి యుంటిని. ఆగస్టు 20 తేదీని చేయబడిన ప్రకటనము ననుసరించి నూతన పరిస్థితులు సంభవమైనవను నభిప్రాయముతో, సంస్కరణముల సందర్భమున న్యాయసమ్మతాంధోళనము చేసినవారి నందరిని విడుదలచేయు విషయమై ఆలోచింపవలసిన దని రాజప్రతినిధిగారికి సలహా సొంతగిరిని. ఇట్టి సలహాను నేనొసంగ కూడదా? ఆదేశమున స్థితిగతుల్లున్నవి:—ఎల్లడలను పరిపాలనావిధానముల ప్రకటింప వలయునని ఆంధోళనము తెక్కుడుగజరుగుచున్నది. కాని యాప్రకటనము మాత్రము కానరాకున్నది. కొన్నిమానములనుండి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనమునకై మనలకు ప్రాత్యాహ్వానము చున్నారను విషయము యీసభవారికి తెలిసియేయున్నది. అట్టి ప్రకటనమునకు మనమందరమనుకూలరమే! ఈ ప్రకటనము వలన జేకెమున నాంధోళనము తగ్గిపోవుననియు, యీ విధానవలంబనమునకెల్లరునుతోడ్పడుదురనియు, అందుచే నూతన పరిస్థితులు సంభవమగుననియు ప్రభుత్వమువారు తలంచిరి. ఈనూతనస్థితిగతుల వలన పూర్వపు నిర్బంధములను తీసివేయవచ్చునాఅను, విషయము నాలోచింప వలసియున్నది. ఈవిధముగవిడుదలగావించబడినవారు మరలనేరములజేయకుండుటకు తగినసమర్థకము గలుగుటకు ఆధారములేమైనయున్నవాయని మనము యోచింపవలెను. ఇట్టిసమర్థకము తమకుగలిగినదని రాజప్రతినిధిగారు కానవసభలో నడిచి, యీవిషయమును కానున్నసభవారికి తెలుపుచు నాకు వర్తమానమందిరి. కాని విడుదల కాబడినవారు తమ ప్రాత పద్ధతులనే మరల ననలంబింపుచున్నటుల తమకు తెలిసినదని మానసియుడగు స్నేహితుడు వ్రాకుచున్నాడు. అట్టివార్తలు నాకేమియు తెలియలేదు. ఇట్టి వార్తా న ము లు తృప్తికరములుగ నుండును యెన్నోఇండియా ప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నింపలేదని నాస్నేహితుడాడేమిండుటలేదు. కానిది ఈవిషయ మునుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయించు కొనుట కష్టమునాకు తెలిసినం వరకు ప్రభుత్వవిధాన ప్రకటనము, జేకెమున కాంతి ప్రబలుటకు కారణ మగునని తోచుచున్నది. బీసెంటుప్రభుత్వము అందునకు సంబంధించిన చర్యలయందును, పర్యాలోచనమునందును సహాయము చేయుదురనుటకు తగిన నిదర్శనములుకలవు. ఈమె విడుదలవలన అట్టి ప్రవర్తనము అంతమగునని నిశ్చయముగతోచుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారిందులకు కారణము. ఈ విషయమున వారు మిగుల దూరదృష్టితో ప్రవర్తిం

చిరని చెప్పవలెను. (తెలుగు భద్ర ప్రతినిధియగు యొకసభ్యుడు రెండు విషయ ము ల ను ను డి వి యు న్నా రు. అందు మొదట ఆంగ్లో ఇ. డి య ను ల ప త్న ము న వారు మాట్లాడిరి. ముందీసభ్యు పర్యాలోచనా సమయమున ఆంగ్లో ఇండియనుల అభిప్రాయములను గూర్చి యోచనలనుసంపబడును. ఇక స్వపరిపాలనా విషయము గూర్చి హిందూ జేకెమున చర్చింపబడును. ఆగస్టు 20 తేదీని చేయబడిన ప్రకటనముకంటె ప్రస్తుమేమియు చెప్పవలెను. చక్రవర్తిగారి ప్రభుత్వమును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును యీవిధానము నంగీకరించిరి. ఇండియా జేకెమున నీవిషయమును గూర్చి యోచన జరిగిన పిమ్మట యీవిధానమును కొనసాగించు విషయములను పార్లమెంటు వారికి తెలుపబడును. మానసియసభ్యుడు మిగుల బాగురూకతోడ, ఆలోచనాయుతముగ వ్రాయబడిన ప్రకటనము చదివినయెడల, అందుమూలమున కష్టముల నేకములు సంభవించుననివీరికి భయముకలుగదు. హిందూజేకెపురోవృద్ధిని కోరువారెల్లరును ఈవిషయమును బహిరంగముగ చర్చించి, భావికాలమున ఆదేశాభివృద్ధికి తగు పునాదులను దృఢముగ చేసి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారియందలి యొకపక్షము వారివలన నుద్భవము గాంచిన ఆంధోళనమును మాన్చి దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుదురని కోరుచున్నాను.

బీసెంటుమ్యుగారి విడుదలను గూర్చి ఛేంబల్లెసు గారి అభిప్రాయ మేమి యని వార్త ఛేంబరుగారు మాంటాగ్యుగారిని ప్రశ్నించిరి.

“ఈ సభ్యు ఇదివరకు బయలు వెడలలేదు. బీసెంటు మ్యుగారి కొక విధమగు నాంధోళనము గావించి, సాధనాంతరము లేనిసమయమును యొక విధానము నవలంబించినది. ఇప్పటికొనూతన విధానము ప్రకటితమైనది. దీనినే నామోదించుచున్నాను. ఛేంబల్లెసుగారు తమ యువోగమునకు రాజీనామా యొసంగెటకు రెండు, మూడు వారములకు ముందీ విధానప్రకటనము గావించబడిన పిమ్మట ప్రభుత్వమువారు పరిస్థితుల నాలోచించి, యిదివరకు జరిగిన విషయములను మాటవలన సమంజసుగాదని అభిప్రాయపడిరి. వారు “ఇట్టి అభిప్రాయములు రావను నత్యుక్తముతో, ఈ నిర్బంధములను తీసివేయుట సందర్భము”యని ప్రశ్నించిరి. ఈ విషయమై ఛేంబల్లెసుగారు తమ అభిప్రాయమును వ్యక్తకరించుట కవకాశము లేకపోయినదని మాంటాగ్యుగారు చెప్పిరి.

వర్తము:—రెండుదినములుగా చెన్నపురి యందభికవ్యము విరానుములేకుండ కురియుచున్నది. బ్రాడ్వేయున్నగు కొన్ని వీధులలో మోకాలుబుడి నీరుపారుచున్నది.

రైలు దొంగతనము:—సెంట్రలు స్టేషనులో పాక్సెలు గుమాస్తాగా నున్న కృష్ణస్వామి నాయుడు రు 25 లు వెలగల సామగ్రిలను మోరించినందుల కతనికి 5 నెలలు కఠినశిక్షయు రు 50 లు జూర్యా నాయు నిధింపబడినది.

ఉపన్యాసము:—వైదాపేటలో శ్రీ రామానుజ విజయ విహార మండలమున రేపు (21-10-17) ఉదయము 8 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ వసిష్ట భారతిగారు శ్రీ శబ్దపుత్రురార్ గారి భారతముగూర్చి 4 వ ఉపన్యాసమును చెప్పెదరు.

ఉపన్యాసము:—సాహుకారు పేటలో ప్రాగ్గణి పురూనియను పాతశాలానుండిరమన రేపటి యాదివారము (21-10-17) ఉదయము 8 గంటలకు మహామహోపాధ్యాయ ఎం. లక్ష్మణమూరి గారు ఆధ్యాత్మికరామాయణపు 19-వ కథను ఉపన్యాసముగ చెప్పెదరు.

చెన్నపురి వస్తుప్రదర్శనము:—ఇందులకు దరఖాస్తులు పంపబడు కాలము నవంబరు 13-వ తేదీవరకు. అభికము చేయబడినది. ప్రదర్శనవస్తువులు డిసెంబరు 15-వ తేదీలోపుగ చెన్నపురికి వంపబడవలయును.

మోటారుబండి:—కెప్రెసు స్క్రిమ్మెటెరు గారు 18 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటలకు మోటారుబండిని తప్పువారిని నడపినందులకు 19 వ తేదీని అయినర 5 రూపాయలు జూర్యా నా విధించబడినది. సెప్టెంబరు 26 వ తేదీని తన యజమాని మోటారుబండిని తప్పువారిని నడపినందులకు తెలుస్వామిగారు 19 వ తేదీని రు 5 లు జూర్యా నా విధింపబడినది.

THE GREAT WAR

Mr. Montagu on Mrs. Besant's Release

Sir J. D. Rees Supports the Viceroy and Mr. Montagu

GERMAN MACHINATIONS TO SECURE SEPARATE PEACE

FRENCH MINISTERIAL CRISIS: SITUATION OBSCURE

FRANKFORT BOMBED BY ALLIED AIR SQUADRON

[Reuter's Agency]

Great Britain

Mr. Montagu's Statement.

Fuller Particulars.

LONDON, October 19

The following is continuation of Mr. Montagu's statement in the House of Commons, the first part of which was issued last evening: Mr. Montagu here quoted an answer given to a question in the Legislative Council on 5th September, and proceeded afterwards that the Government of India received assurances from influential sources with reference to

Mrs. Besant's Conduct.

which were considered satisfactory, and it was therefore decided to recommend to the Madras Government the removal of restrictions on Mrs. Besant, and her colleagues, as they regarded retention as not necessary in view of the altered situation created by the announcement of the policy. The Viceroy received a

Telegram from Mrs. Besant

assuring His Excellency that she was ready to co-operate in obtaining calm atmosphere during my visit. I would remind the House that although Mrs. Besant had been dealt with by the Government of Madras, her sphere of influence and action extended to other provinces, and the removal of these restrictions was thus of more than provincial interest. The course followed in no way implied any criticism of the action originally taken by the Local Government, which was in fact approved by the Government of India and had never been questioned by me.

Replying to the speech of Mr. Joynson Hicks on the

Motion for Adjournment

Mr. Montagu said that after a very complete account of circumstances given that afternoon, he had very little to add or justify. Circumstances leading to the internment of Mrs. Besant are not in dispute and I say again that the action of the Government of Madras was justified, approved by the Government of India, and approved and defended here by my predecessor. My honorable friend has got hold of a rumour that on entering office I called for a report from the Government of India. There is a certain element of truth about the matter but it has been deduced from that that I wanted

To Review this Decision.

It was not for that purpose at all my predecessor had said that he would not consider laying papers and it was necessary to carry out that consideration. Papers were incomplete and with a view to laying those papers and only for that purpose to help me in defence, if defence were necessary, I asked for complete papers, and that is the whole of that, but when the announcement of 20th August was made which in my view made a new situation, I suggested to the Viceroy not that he should release Mrs. Besant but that he should

Consider the Release of all People

who had been dealt with for constitutional agitation connected with reforms. Do you suggest that it is wrong that I should convey to the Viceroy suggesting that the relaxation of those restrictions might be considered? The Viceroy acted as a statesman of Lord Chelmsford's courage and firmness would act with his Government and entirely on his own responsibility. The situation was this: A large amount of agitation had been going on in India because there was a demand for

An Announcement of Policy

and the announcement was not forthcoming. The House knows that the Government of India had been pressing for an announcement of policy to some months, an announcement with which we are all in complete accord. The Government of India thinks that the announcement will lead to a cessation of that agitation and that everybody concerned will lay their heads together to work out the policy which results from that announcement and therefore a new situation occurs. There is no question of reversing a former policy but the question of seeing whether the new circumstances will allow of

Relaxation of Restrictions.

Justification therefore depends wholly on whether the people freed from restriction will not offend again. Justification depends on whether they have assurances or not which lead them to believe that they will not offend again.

Mr. Montagu said that the Government of India told the Legislative Council and authorized me to tell the House that they had received such assurances. My Hon'ble friend says he has

Evidence of Recrudescence

of those practices. I have not. My Hon'ble friend does not suggest that I should tell the Government of India that I question whether assurances are satisfactory that must

be satisfactory. They must be judges of that and every evidence I have on the matter shows that announcement of policy which was concerted between the Cabinet here and the Government of India has had that tranquillising effect. Evidence shows that Mrs. Besant and her friends, who present a portion of the problem only, are willing to co-operate in discussions and deliberations which arise therefrom. Her release assured the cessation of those practices. This was done by the Government of India and, if it is not impertinent for me to say so, I think they acted

In a Wise and Statesmanlike Manner.

The only thing I need add is with reference to two appeals made by the member for Brentford, first on behalf of the Anglo-Indian community. The Viceroy has already stated and he and I are acting all the way together. The views of the Anglo-Indian community will, of course, be considered during the coming consideration of whole problem. It would be monstrous if they were not. After all, they have played an enormous part in building up the material prosperity of India.

As regards the

Home Rule Policy

that is what we are going to discuss in India. I am not going to make any further announcement beyond the announcement made on the 20th of August. That is the policy of His Majesty's Government and the policy of the Viceroy and His Government. Steps to be submitted to Parliament for carrying it out will result from

Our Deliberations in India.

If the Hon'ble Member will refresh his memory by reading that announcement he will see that many of the dangers he anticipates are safeguarded by the very words of that pronouncement, of the policy carefully drawn up after prolonged deliberation; and all we ask is—I am not talking about people actively disloyal—that all those people who in different ways and directions are anxious for well-ordered progress of India towards the end which is declared in that pronouncement will proceed together discussing this matter eventually in full publicity in order that we may

Lay Firm the Foundations of Future

uninterrupted progress and get out of the agitation which has been aroused, in other circumstances, by the action of the Government of India, that seems to me a step which no one in the House is entitled to quarrel with.

A Question and Answer.

Mr. Ward Fisher asked Mr. Montagu what was the view of his predecessor in regard to the release of Mrs. Besant?

Mr. Montagu replied "that question has not arisen. Mrs. Besant was interned because she conducted a particular agitation and advocated in a particular way her policy during the time when there was no alternative policy in the field. There is an alternative policy in the field now and it is the policy of the Government of which I am the spokesman. It is well-known that that policy up to its last stages was partly the work not only of the Government of India but of my predecessor. That policy was ultimately announced two or three weeks after his unfortunate resignation and when it was announced the Government of India reviewed the situation under the new circumstances and they did not go back on what had been previously done. They had to acknowledge these grievances and they asked "Are we justified in relaxing these restrictions because we know and believe these evils will not return again?" Upon that subject, much to my regret, my predecessor had no opportunity of expressing his opinion.

Mr. Joynson Hicks's Speech.

In his speech on the adjournment Mr. Joynson Hicks said the point was whether the release of Mrs. Besant was likely to conduce to the peace and quietness of India. During the past two or three years Mrs. Besant had made speeches and issued writings which in the opinion of the Viceroy were "exceedingly detrimental to the peace and well-being of India". Every other section of the Indian community had agreed to abstain from political agitation

But Mrs. Besant Persisted.

Lord Pentland came to the conclusion that her activities must be stopped, and, he believed, with the assent of the Viceroy, sent for her. Lord Pentland asked her to promise

To Cease Her Propaganda

during the war. She refused and she also declined to allow her writings in her paper to be censored. She was then interned. It was now perfectly clear that when Mr. Montagu came into office he telegraphed something to India, though he possibly did not order her release, he suggested the idea to the Government of India from this side. Mrs. Besant was released. She had since been going about India

TELEGRAMS.

Stirring up Agitation

and openly declaring that she made no condition with regard to her release. Mr. Joynson Hicks asked Mr. Montagu for a statement that he was not going to India with the idea of

Pressing Home Rule for India

and that he was in sympathy with the extremists.

Sir John Rees.

Sir John Rees said that the advanced party had never regarded him as one of their friends but he confessed that he did not know what good Mr. Joynson Hicks' speech would do. On the contrary he felt that it would do much harm. What did he want? Until Mrs. Besant and her friends again offended it was impossible for the Government of India to cancel the release.

He Disapproved of Mrs. Besant

as heartily as Mr. Joynson Hicks and he wished she could be deported but he felt that Lord Chelmsford ought as far as possible to be supported by the House. The Government of India were responsible for her internment and release. Lord Chelmsford shouldered the responsibility and some of the strongest opponents of the advanced party thought that Lord Chelmsford probably had good reasons for what he had done and ought to be supported. The Governor-General in Council thought that some relaxation was necessary as this new policy had been announced. If they were going to have the whole Congress party in

A State of Permanent Protesting

against the internment of Mrs. Besant there would be no fair opportunity for the new departure. He urged the House not to accentuate the very great difficulties which Mr. Montagu would meet.

Colonel Yate

Colonel Yate strongly criticised the phrase "alternative policy" used by Mr. Montagu in relation to Mrs. Besant

She Preached Sedition

from one end of India to the other and yet Mr. Montagu described her policy as "alternative". All Governors of Provinces agreed with regard to the mischief which Mrs. Besant brought and a great mistake had been made in not deporting her. After a further brief discussion the House adjourned.

India & Mesopotamia.

'Times' Eulogy of India's Help.

LONDON, October 19

Commenting on Lord Chelmsford's statement at the opening session of the Imperial Legislative Council at Simla on September 5th on India's work in the war the "Times" says: One result of the Mesopotamia report has been that the Public has formed wrong ideas about the extent of aid which India is furnishing. The "Times" re-emphasises that the communication dealing with the position in the summer and autumn of 1915 and chiefly with failure to provide adequate transport and medical aid in Mesopotamia points 1915 and 1914. India stripped herself bare of troops and war material and no complaints were ever heard about the equipment of the splendid division sent to France and to Egypt. In any case the later work of India in the war constitutes a record of which both the Government and the people have every reason to be proud. Dealing with the work accomplished by India the "Times" remarks that development of communications in Mesopotamia is one reason why the possible advent of General Falkenhayn there may be awaited calmly. The "Times" concludes India is pulling her weight. Lord Chelmsford's modest claim that his administration has not been sterile is amply justified.

Political Situation in India.

Press Comments.

ALLAHABAD, October 19

LONDON, October 18th.—Sir John Rees arguing in the House of Commons, that the Viceroy should be supported, referred to the "Pioneer" as the head and front of Anglo-Indian opinion. He quoted a single sentence from the leader in the "Pioneer" of the 8th September—"If he is ready to show leniency to those who for political reasons had been interned, it is because he is honestly anxious to do all in his power to promote that spirit of mutual goodwill and confidence which he realises to be so necessary for the future welfare of India." Sir John Rees did not mention the earlier sentences in this article which pointed out the difficulty of securing an adequate undertaking and expressed misgivings at the wisdom of the policy announced. There was no reason, of course, when that article was written to anticipate that the Madras Government's views would be ignored.

A leader in the "Morning Post", after reference to the agitation preceding the internment of Mrs. Besant and Messrs. Arundale and Wadia says—Mr. Montagu was apparently appointed to carry out the same cringing and trucking policy that is bringing disaster to Ireland, begun with the release or, as he puts it, conveying the suggestion of the release of the three ring-leaders and the humiliation of the Madras Government in the face of all India. And not the Madras Government alone. Sir Benjamin Robertson, Chief Commissioner of the Central Provinces, recently explained in public why he had forbidden Mrs. Besant to enter those territories. Will he now have to explain why his administration had been constrained to alter their decision? Those who know India will tell us there is only a small violent section forcing the question of the so-called Home Rule at the present time, but if all India were behind them there would be no reason to surrender but rather a reason why Englishmen should stand firm. ("Pioneer Special Cable.")

Bill Prolonging Life of Parliament.

For Six Months.

LONDON, October 19

In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that a bill would be introduced again prolonging the life of Parliament. It is understood that the extension will be for six months.

TELEGRAMS.

Surgeon-General Babbie.

Resumes Duties.

LONDON, October 19. Mr. Macpherson stated that Surgeon-General Babbie had resumed his official duties the Army Council having found his explanation in connection with the Mesopotamia censure satisfactory.

Enemy Institutions in China.

Statement in Parliament.

LONDON, October 19. In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that all official enemy institutions such as consulates and "Post Offices" had been closed in China and presumably therefore also in the Shamen although he had not heard definitely. Position regarding banks and commercial houses in Shamen was unclear and he would enquire of the British Minister in Peking on the subject.

General Gourko in London.

LONDON, October 19. The 'Daily Express' says that General Gourko has arrived in London. In an interview he said that he was released after having been imprisoned for a month in Peter Paul Fortress. There was no evidence that he was ill disposed towards the Republic. He boarded a steamer at Archangel. He hoped to obtain permission to visit the Western Front. General Gourko said that Russia regarded the British army as the miracle of the war. He intended to remain in England till matters in Russia were more settled.

Hero of Ramdieu.

Awarded K. C. M. G.

LONDON, October 19. The Press Bureau states that Major General Brooking has been awarded K. C. M. G. in recognition of his services in connection with the capture of Ramdieu.

A vote of thanks to the forces will specially mention the heroism of the nurses.

Tea Control.

Fresh Regulations.

LONDON, October 19. The Food Controller has ordered that no tea of classes A B and C shall be sold at prices exceeding those permitted under the ninety percent tea control scheme, and that no other tea shall be sold after October 31st, above four shillings a pound. The Food Control Committee may, subject to the directions of the Food Controller, vary such prices in Ireland, generally or in particular cases. When tea is delivered charge not exceeding half penny pound may be added or any reasonable sum actually paid by seller for carriage.

Confidence in Allies' Victory.

LONDON, October 19. The President of Portugal, in an interview with Reuter's representative, said:—

"This terrible conflict has already made two of the oldest allies closer than ever. My country has always been certain as to what would be the end, and through good and through evil Portugal will continue with the allies. What I saw on my recent visit to the battlefield and what I saw of Sir Douglas Haig's splendid troops were doing makes me more certain than ever of our sure victory. The President expressed much gratification at the cordiality shown by T. M. the King and Queen and F. M. Sir Douglas Haig.

Armies' Reply to Cabinet.

LONDON, October 19. The Press Bureau states that F. M. Sir Douglas Haig has replied to Mr. Lloyd George as follows:—The British armies in France are proud to have won the congratulations of the War Cabinet and the generous appreciation conveyed in your messages. All ranks are confident of winning through.

Post-War Settlements for Warriors.

Government Policy to be Announced.

LONDON, October 19. In the House of Commons replying to a number of questions regarding Imperial financial assistance to soldiers and sailors for overseas land settlements after the war, Mr. Bonar Law stated that the recommendations of the Empire Settlements Committee necessitate legislation. He hoped shortly to announce the Government policy on the matter. The report of the Committee had been communicated to the Overseas Governments and comments invited.

Recruits from Mediterranean Colonies.

LONDON, October 19. In the House of Commons Mr. Yate asked how many men from Malta, Gibraltar, and Cyprus had been furnished for war service. Mr. Hewings replied that it would not be in the public interest to give figures, but there was no reason for dissatisfaction with the position.

"Our Day" Collections.

Generous Donations.

LONDON, October 19. Irrespective of street collections the money received for the "Our Day" fund at present totals upwards of £ 670,000 sterling. Large contributions include People of Victoria £ 25,000, Sir Ernest Cassel £ 25,000, Queensland Division £ 12,500, People of Bolivia £ 3,630 and Messrs. Rothschild and Sons, Lady Strathcona, and Lady Werner, two thousand each.

Honours For I. A. Officers.

LONDON, October 19. The 'London Gazette' announces the following awards to officers of the Indian Army for services in the field:—

C. B.

Brigadier-Generals William Walton and Reginald Dyer.

C. M. G.

Lieut.-Cols. George Dale and Charles Lees,

D. S. O.

Lieut.-Cols. Alan Campbell, George Farron and Frederick Luker, Major Edward Popham and Macan Saunders, and Capt. James M. Collum.

M. C.

Captains James M. Anderson, Alexander Bennet, and Lionel Lang, and Lieut. Kenneth Ridge. Some promotions to Brevet rank are announced. Other decorations include the award of the Royal Red Cross to Mabel Stronghill, Queen Alexandra's Nursing Service, India.

Claude and Alice Askew died from exhaustion after being rescued from rafts.

Canada

Canada's New Government's Programme

OTTAWA.—Sir Robert Borden states that the new Government's programme included the prosecution of war, immediate enforcement of military service act, thorough co-operation with the Imperial Government and other Oversea Dominions in war, extension of franchise to all women, adequate taxation of war profits, increased taxation of incomes as necessitated by the continuance of war, enactment of measures to prevent excessive profits and prohibit hoarding thus reducing the cost of living, development of transportation facilities especially railways and shipping, General development of the resources of Canada particularly agriculture, encouragement of Land settlement with effective arrangements for assisting soldiers to settle on land. Also public and private economy. A war committee of Cabinet will be formed.

America

Liberty Loan.

LONDON, October 19. Fifteen hundred million dollars half of the minimum quota of the Liberty Loan have already been subscribed. A U-Boat captured by the British will be exhibited in New York in aid of the Loan.

NEW YORK.—Sir Berkeley Moynihan who has been officially lent by the British to advise the United States Army Medical Service had arrived at the Atlantic Port.

MONTEVIDEO.—The United States naval squadron has arrived here.

France

Peace Intrigues of Germany Exposed.

PARIS.—In connection with official German denial of M. Ribot's statement of October 12th that Germany had proposed to France separate peace on the basis of the restitution of Alsace Lorraine the 'Matin' states the offer was made by diplomats in Switzerland authorised by the Kaiser and Dr. Michaelis. The 'Matin' also states that Germany through a neutral power offered Great Britain a completely satisfactory settlement of the Belgian question with an assurance that the question of Alsace-Lorraine would be easily settled with France. The paper also states that the German Minister in Stockholm making unreasonable demands on Russia informed her that France and Britain were prepared to conclude separate peace while the German Minister in Christiania assured Russia that a Franco-German Entente would be concluded before the winter. The 'Matin' proceeds to ask Germany why she maintains an army of official agents including prelates in Switzerland.

Great Ministerial Crisis in France.

Politicians' Deeper Motives.

LONDON, October 19. An extremely obscure situation has developed in Paris. Since the Chamber voted confidence in the Poincaré Cabinet on the 18th October there has been a secret sitting at which apparently differences arose between the leading politicians about the peace question. Moreover M. Poincaré's explanations at a public sitting of his method of dealing with Mr. Daudet's accusations against Mr. Malvy failed to please the Chamber. Consequently a Cabinet crisis appears to be impending. The reconstruction of the Cabinet will largely depend on the attitude of Socialists, who, while standing outside the Ministry, exercise predominant influence. It is impossible to say whether the crisis is due to quarrels between politicians or to deeper underlying motives.

Germany

Food Scarcity in Germany.

No Good Harvests.

LONDON, October 19. WASHINGTON.—Reports received by the State Department indicate that German harvests this year have not relieved appreciably the food situation. There is great scarcity of fat and animal food generally. Supplies from Roumania and from neutrals do not make up for lack of proteins. It is definitely established that while some crops are normal in volume the scanty supplies of most commodities have not been increased.

Ministerial Changes.

To Take Place After Kaiser Returns

LONDON, October 19. AMSTERDAM.—The 'Lokale Nieuws' says that changes in the chief offices of the Empire will be decided on immediately the Kaiser returns from Constantinople.

Frankfort Bombed.

LONDON, October 19. AMSTERDAM.—Allied aeroplanes bombed Frankfort on Friday in day time.

Many Abstentions from War Loan.

LONDON, October 19. AMSTERDAM.—The 'KOELNISCHE ZEITUNG' complains that there are large numbers of people abstaining from the seventh war loan as a mark of resentment against their assessments for the War Profits tax.

Austria

Mutinies in Austrian Navy Confirmed.

LONDON, October 19. Official diplomatic despatches confirm that mutinies have occurred among crews of ships of the Austrian navy. This and the Ostend mutiny have profoundly impressed American Naval Circles as showing the fear of German seamen of serving on submarines.

Russia

Korniloff's Trial.

LONDON, October 19. PETROGRAD.—M. Korniloff will be tried in Moscow.

Evacuation of Revel.

LONDON, October 19. PETROGRAD.—The 'Novoye Vremya' states that the evacuation of Revel began on October 16th owing to danger of enemy landing. Most of the inhabitants have gone to interior.

Poland's Independence Acknowledged.

By the Entente.

LONDON, October 19. Reuter is informed that the Entente has formally recognised the Polish National Committee which has been formed with the object of securing Poland's independence with an access to the sea and of raising a Polish Army to operate in France.

Oilfield Strike Ends.

LONDON, October 19. BAKU.—The strike in the oilfields has ended. Most of the men's demands have been conceded.

Chemists' Strike Begins.

LONDON, October 19. PETROGRAD.—Strike of Chemists has begun, only 32 out of 250 chemists shops in Petrograd are allowed to open.

Italy

Great Hurricane in Italy.

LONDON, October 19. ROME.—Hurricanes on October 16th and 17th devastated Messina and its environs. Hundreds of dwellings were destroyed by floods and eleven people perished. Roads and Railways are disorganised.

Greece

Charges Against the Skouloudis Cabinet

LONDON, October 19. ATHENS.—Charges against M. Skouloudis and other Ministers include illegal dissolution of Parliament in 1915, restoration to Turks of Macedonia territory, the surrender of the Fortress of Rapel to Bulgarians, violation of the Treaty of Alliance with Serbia, encouragement of indiscipline in the army, the German propaganda and terrorism of the public.

Archbishop of Athens Sentenced.

For Taking Part in Politics.

LONDON, October 19. ATHENS.—Theoclitus, Archbishop of Athens, has been sentenced by the Ecclesiastical Court to degradation and two years confinement in a monastery for interfering in politics and assisting officially at the pronouncement of the anathema on Mr. Venezelos. Other prelates have been sentenced to various penalties.

Bulgaria

Bulgarians Bombard Monastir.

To Impress the Kaiser.

LONDON, October 19. SALONIKA.—Heavy Bulgarian bombardment of Monastir, causing many civilian casualties and much damage, coincided with the visit of the Kaiser to King Ferdinand from Sofia and was doubtless intended to impress the former. The Serbian Premier who was visiting the town had a narrow escape.

Spain

Strike Organisers Get Life Sentence.

LONDON, October 19. MADRID.—Four organisers of strike in August have been Court-martialled and found guilty of rebellion. They have been sentenced to imprisonment for life.

TELEGRAMS.

An Italian Ship with Explosives Sinks.

LONDON, October 19.
LAS-PALMAS.—A Spanish ship has brought 45 survivors of the Italian vessel "Caprera" which with a most important cargo of explosives caught fire and sank off the coast of Morocco.

Sweden

The New Swedish Cabinet.

LONDON, October 19.
STOCKHOLM.—The New Cabinet has taken oath. It is composed of six Liberals and four Socialists. M. Eden is the Premier, M. Hellner, Foreign Minister, and M. Branting, Minister of Finance.

Argentina

Railway Strike Ends.

LONDON, October 19.
BUENOS AIRES.—Many Railway strikers resumed work on receiving ten per cent increase in wages.

Rumania

A Rumanian Steamer Grounded.

LONDON, October 19.
BERGEN.—A large Rumanian steamer bound for Archangel with munitions and railway waggons has grounded near Bergen. Salvage will be difficult.

Turkey

Parcels for Prisoners in Turkey.

LONDON, October 19.
Post Offices are again accepting parcels for prisoners of War in Asiatic Turkey.

Arabs Raid Railway Communications.

LONDON, October 19.
An Egyptian Official communique says:—Arabs early in October successfully raided railway communications northward of Medina.

British Front

Great Air and Artillery Activity.

Eleven Enemy Machines Felled.

LONDON, October 19.
A British communique says:—Hostile artillery vigorously shelled various localities east of Ypres and positions south-east of Poelcapelle. The activity of our artillery continues. Successful counter-work was carried out and concentrated fire directed with good effect at a number of targets. A few prisoners were brought in but there was no further infantry action. There was great aerial activity yesterday. Ninety-eight bombs were dropped on enemy billets and hutments. The enemy's machines were very aggressive in the forenoon making several flights over our lines. Of eleven machines brought down three fell in our territory. Four others were driven down three of ours are missing.

The Chief Trouble in Flanders.

Mud Hampers Movement.

LONDON, October 19.
Reuter's correspondent at headquarters says that the condition of the ground has become the chief trouble in Flanders. Not merely is "No Man's Land" a morass, but the ground behind for some thousand yards consists of either swamp or shell craters brimful of ooze. Hence the superhuman difficulty of bringing up guns and munitions and of demonstrating our superiority.

The drying winds recently have come too late to counteract the mischief done by the torrential rains of last week, for when once the Flanders mud is waterlogged at this season it will never get hard again throughout the winter. The position of the British, however, is satisfactory compared to that of the past winters, for we have not the Germans in the mud flats with the prospect of winning (if living) under colossal artillery bombardment.

LONDON, October 19.
Marshal Haig's communique this afternoon says:—We repulsed without casualties raiders last night east of Vermelles. Enemy's artillery has been active in the neighbourhood of Menin Road and also at Zonnebeke.

LONDON, October 19.
The Admiralty says:—Naval aircraft yesterday morning dropped many bombs with satisfactory results on Vierssenere Aerodrome. All our machines returned.

French Front

Latest French Report.

LONDON, October 19.
The French Communique says:—After effective artillery preparation a series of local operations enabled us to penetrate German organisations in the region of Laffaux Hill and Braye-en-Laonnois, where we did much destruction and brought back a hundred prisoners belonging to four different divisions. Raid between Milette and Aisne inflicted heavy losses on enemy. We captured some war material. A detachment penetrating German trenches north of Casques, surprised the enemy and after a lively combat gained complete entry into his lines. German attack

north of Chatillon Sous Les Cotes on the right of the Meuse repulsed. Enemy aeroplanes dropped a score of bombs in the region of Dunkirk, but caused no casualties. Two enemy aeroplanes were brought down.

German Attack Repulsed.

LONDON, October 19.
A French communique says:—North of the Aisne our troops repulsed an attack against Vauciers Plateau. Artillery actions occurred in Maisons-de-Champagne, north of Souain and on the right of the Meuse in the Bois de-Chaume region.

Russian Front

German Naval Array.

In the Gulf of Riga.

LONDON, October 18.
A Russian wireless communique says:—Two German torpedo boats were sunk by minelayers in Moon Sound yesterday. During Wednesday's battle battleships secured hits on enemy Dreadnoughts. Not fewer than ten German Dreadnoughts of the Kaiser and Koenig type, ten cruiser fifty Destroyers including twenty of the newest type, ten submarines and a large number of Trawlers, Auxiliaries, Transports, Hydroplanes and Rafts took part. Enemy troops on Wednesday landed on Serro and Dago Island. It is reported that eleven enemy ships are anchored on the East Coast of Moon Island.

The Struggle for Riga Gulf.

Good Work of Russian Destroyers.

LONDON, October 19.
PETROGRAD.—An official note announces that Russian destroyers continue to frustrate the attempts of enemy warships to enter Moon Sound. This is the main point of the struggle upon the result of which depends the security of Russian communications with the Gulf of Riga and Finland. The bulk of the enemy naval forces are at present in the vicinity of Dago and Oesel Islands opposite Irbin Straits, while units of our fleet are operating in the Gulf of Riga defending this entrance.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Ramaila and Moharam in Delhi.

Precautions to Prevent Disturbances.

DELHI, October 19.
An apprehension was felt that there might be some disturbance between the Hindus and Mahomedans on the day of Ramaila festival which falls on the same date as the Mohurram festival this year. In order to prevent any such disturbance the authorities changed the route through which the Ramaila procession passes. Should the Hindus persist in taking the same route the authorities asked the Ramaila Committee to postpone the procession on certain dates. Hindus, however, have not accepted the arrangements and by way of protest did not hold first and second days Ramaila ceremony and Hindu shopkeepers have kept all shops closed since yesterday.

Simla

War in Mesopot.

British Drop Bombs.

SIMLA, October 19.
On the 16th October our aeroplanes dropped bombs on the Turkish aerodrome at Kifri, 50 miles north of Sharaban causing much damage. On the return journey, one of our aeroplanes was forced to land and had to be burnt, but the occupants were brought in by other machines.

Plague.

SIMLA, October 19.
There were 7898 deaths against 10,656 seizures from plague in India during the week ended 13th October 1917. The following are provincial figures:—Delhi 1, Bombay 3066, Madras 663, Behar 49, United Provinces 244, Punjab 114, Burma 72, Central Provinces 953, Mysore 381, Hyderabad State 836, Central India 636, R. Jputana 859 and Kashmir 19.

P. S. Commission.

And Educational Service.

Local Government's Views Requested.

SIMLA, October 19.
The following communique has been issued:—The Government of India have issued a letter on the recommendations of the Royal Commission on the Public Services in India touching the Education Department tentatively soliciting views of Local Governments and Administrations. The letter will be published in the "Gazette of India".

Calcutta

Bengal Moslem League.

CALCUTTA, October 19.
The Council resolved that the following three members of the League be deputed to make enquiries on the spot and steps be taken to organize funds in order to afford relief to the sufferers during the disturbances:—The Hon'ble Molvi A. K. Fazlul Haq, Hon'ble Molvi Aldun-Kamr, Molvi Mohamed Akram Khan.
That the Council of the Bengal Presidency Moslem League do take necessary steps in conjunction with leaders of other communities to take necessary measures to prevent any possible disturbances in Calcutta.

Letter No 3335 dated 16th October from the Behar Government re Maulana Abdul Kalam Azad was read at the meeting and it was resolved that the Secretary be authorised to give a suitable reply specially with reference to Maulana's allowances and last sentences about Isha prayer. That the Secretary be authorised to communicate with the authorities with a view to prevent an address to Mr. Montagu when he comes to Calcutta. A public meeting will be held at the Town Hall to consider the present situation.

South India

Who Clamours for Home Rule?

BANGALORE, October 19.
Discussing the present situation the "Daily Post" says it is not the class who have been actively loyal who are clamouring for Home Rule, but rather those who have not done a hand's turn for the sake of the Empire, and as every Englishman who knows India could have predicted the net result has been the abuse of privilege. We do not know whether Mr. Montagu will read the speech of Mr. Das, but if he studies these as also many other developments which are crowding thick and fast on one another, if he considers the weight of opinion and feeling which has been aroused throughout India by his reversal of Lord Chelmsford's policy and draws unbiased and impartial conclusions, he must be easily contented, if he is satisfied with the first fruits of the seed he has sown.

HYDERABAD, October 19.
The Hon'ble the Resident Mr. Stuart Fraser presided at a largely attended meeting at Chadarghat Residency Hyderabad this evening for the purpose of organising local "Our day" celebrations. He announced amidst loud applause that H. H. the Nizam besides being patron has subscribed one lakh of rupees.

A Disingenuous Reply.

ALLAHABAD, October 19.
Commenting on Mr. Montagu's reply on the release of Mrs. Besant, the "Pioneer" says:—It is disingenuous the least of it chiefly remarkable for its suppressions of truth with the tricks of the politician over it all. It shows Mr. Montagu has not even the courage of his convictions, but wishes to foist blame for his own mistakes on those who have already made heavy sacrifices for reputation on his behalf.

ఓరియంటల్ గవర్న
మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్.

—(o)—

సం॥ 1874 స్థాపితము హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి.

నిజ సామ్య రక్ష కోట్లరూపములు.

ఇంతవర కిచ్చినేనది 5 కోట్లరూపములు.

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడదు, ఎంతోవసెంటు భీమాకన్న సురక్షితముగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలీసీదారు నకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయేగాక, పాలీసీదారునికి అకాలమరణ మగునని ఆతనికుటుంబమునకు నీవనోపాధియు కలుగును. సీరియస్ ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబీకులకును ఇది చాల సౌకర్యముగు మార్గము.

WANTED Agents & Canvasers in Telugu Districts.

Apply to:—

The Superintendent of Agents

ORIENTAL LIFE OFFICE

C/o POST MASTER,

BEZWADA

OR TO:—

The Branch Secretary

ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,

Post Box No. 8, Madras

TRY AT ONCE!!

TRY AT ONCE

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE

SOLD EVERYWHERE.

Our Catalogue sent free on application.

AMRUTANJAN DEPOT,

Bombay & Madras.

హిందూ దేశ అభివృద్ధికి ౪ శతాబ్దము

(రెండవ భాగము)

అంధ్ర ప్రదేశ్

అంధ్ర ప్రదేశ్ విరాళములు.

అంధ్ర ప్రదేశ్ 19:— ఇంటింటికీ బోయ ప్రాగు చేయబడిన విరాళములు గాక తక్కిన విరాళముల మొత్తము 6,70,000 పానులకు మించియున్నది.

హిందూ దేశాధికారి.

అంధ్ర ప్రదేశ్ విరాళములు.

అంధ్ర ప్రదేశ్ 17:— రాజప్రతినిధిగారి కిట్టి సమయమున సహాయము చేయుటకును నావశ్యకమని ప్రజలకుందిరమున వాదించుచు సర్ జాను రిసుగారు “అంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలకు” యభిప్రాయములందెల్ల “పయోగము” పత్రికాభిప్రాయము మే ప్రధానమైనది గావున దానియందలి క్రింది వివరమునా వాక్యమును సభ్యుల వివరము. “అంధ్రప్రదేశ్ 8 వ తేదీనాటి పయోగము పత్రికా వాక్యము:— ఎవ్వరు రాజకీయాంధోళనమునకు నిర్బంధింపబడినారో వారి యెడ నతడు దయదలచుటకు హిందూ దేశ భౌతికాభివృద్ధి కర్తవ్యతావశ్యకమగు అన్వేషణ విశ్వా సోదాకభావములను సమీక్షించు యంతయు నావశ్యకమని యతడు మనఃపూర్వకముగ వాంఛించుటయే “కారణము” సర్ జాను రిసుగారి వాక్యమునకు ముందుగా వాక్యములను జరుగలేదు. అందు తగిన పూర్వీకత్తు లేనిది విడచిపెట్టుటనుగూర్చి ఆపత్రిక యనుమానమును నూచించియుండెను. మదరాసు దొరతనము వారి యభిప్రాయములు భాతరుచేయబడవనితలంచుట కావ్యాసమును వ్రాయునప్పటి కెట్టి హేతువులును గన్పించలేదు.

చీసెంటుగారికి నిర్బంధావాస విమోచనమునకు పూర్వముందు అందోళనమును గూర్చి “మాస్సింగుపోస్టు” పత్రిక ఒక ప్రధాన వ్యాసమును వ్రాసినది. అందిట్లుదహరించెను. “ఇంగ్లండునకు హాని గలిగించుచున్నట్టి పద్ధతి నకలంబించుటకే మాంబేగుగాను నియమింపబడినట్లు గాన్పించుచున్నది. అది అందోళన ప్రధాన నాయకుల ముగ్గురను విడచిపెట్టుటలేక, అతని మాట ప్రకారము, విడచిపెట్టు నూచించుటయు మదరాసు దొరతనమువారి హిందూ దేశ మంతట నగౌరవపరచుటయు నీ రెండింటితో నతడా పద్ధతి నారంభించెను. ఒక్క మదరాసు దొరతనమువారినే కాదు. ఇటీవల తన రాష్ట్రములలోని కామెను రాకుండజేయుట కేమికారణ గురియినదియు మధ్యరాష్ట్రముల ఛిఫ్టుకమినను రాబట్టుననుగాను బహిరంగముగ బోధించిరి. తన పరిపాలనావిధానమువారి తీర్మానముల నేల మరలించజేయునదియు నతడు చెప్పవలసి నట్టిప్పుడైన ప్రయత్నములు చేయబడునా? హిందూ దేశాధికారుల బాగుగ నెరిగిన వారినేలు హిందూ దేశమునకు కొలదియంది ఆందోళనాపరులు మాత్రమే “హోమరులు” ప్రశంసను గట్టిగ జేయుచున్నారుగాని తక్కినవారినేకమంది హోమరులు నందు చేరకుండుటయే గాక అంధ్రప్రదేశ్ హిందూ దేశమునందేల స్థిరముగ నుండగూడదని అడుగుచున్నారు”

యధానంతరం నైనిక సంస్కరణములు.

అంధ్ర ప్రదేశ్ 18:— యధానంతరము నైనికలకు విదేశములందు భూస్వీకారార్థ మార్గికి సామ్రాజ్యసహాయమును గూర్చి యడుగుబడిన యనేక ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము మొసగుచు “హిందూ దేశ” చెప్పిరి. “ఎంతైనా మెట్లు కవిటీ” గారు చెప్పినవలసినట్టి క్రొత్త శాసనము లకసరములగు నట్లున్నవి. ఈవిషయమును గూర్చి దొరతనమువారికి యాలోచించినదియు నింతలోనే తానుచెప్పట కవకాశముండగలదు. సంఘమువారి నివేదనము వలనదేశ దొరతనములవారికడ కంపబడి వారి విచర్యలు గోంబడినది.

మధ్యధరాసముద్ర దీవులు; నైనికలు

అంధ్ర ప్రదేశ్ 18:— మాట్లాడి బ్రాహ్మణ ప్రాముఖ్యమునుండి యెంతమంది నైనికలు యుద్ధ సేనలో జేర్చుకొనబడిరని యెటుగాను ప్రజలకుందిరమున నడిగిరి. నైనికల సంఖ్యను తెలియజేయుట మంచిది కాదనియు, అయిన నాసంఖ్య యంతగ నసంతృప్తికి హేతువు కావలదనియు హామింగు గారు చెప్పిరి.

హిందూ దేశ నైనికోద్యోగియ విరుదములు.

అంధ్ర ప్రదేశ్ 17:— హిందూ దేశ నైనికోద్యోగిలలో నీక్రిందివారి కాదా విరుదము లొసగబడినవని అంధ్ర ప్రదేశ్ నందు ప్రకటింపబడెను.— బ్రిగేడియరు జనరలు విలియము చార్లెసు, రెజిమెంటు యుగ్గరగార్లు సి. బి. విరుదము; లెఫ్టినెంటు కర్నలులు బార్బిడెను, ఛార్లెసులీసు గారలకు సి.ఎం. జి. విరుదము; లెఫ్టినెంటు కర్నలులు ఏలూరు బ్యాంకు డెప్యూటీ, బార్బిడెను, ఛార్లెసులీసు, మేజర్లు ఎడ్వర్డు ఛార్లెసు, మాకాను సాంధర్సు, కెప్టెను జేమ్సులీసు గారు లకు డి. ఎస్. ఓ. విరుదము; కెప్టెనులు జేమ్సు, ఎం. ఆండర్సును, అల్ఫ్రెడ్ గార్లు, బెన్నెట్టు, లయెనలంగు, లెఫ్టినెంటు కెన్నెట్టు రిడ్జీ గారలకు ఎం. సి. విరుద మొసగబడెను. అలగాంధరాణి గారి పరిచర్య సేవయందలి మేలెలు ప్లాంగు హిల్సుగారికి విరాళము రెడ్ క్రాసు బహుమానముగ నీయబడెను.

పార్లమెంటు నైన్యముల కభినందనము లభించుట

అంధ్ర ప్రదేశ్ 18:— 1916వ సంవత్సరము జూలై మాసమునందు నైన్యముల నిరంతరవిజయముల బడయుచున్న మన సామ్రాజ్య నైన్యము లన్నిటికిని పార్లమెంటు ఎప్పుడు తన కృతజ్ఞతాభివందనముల నర్పించు చని క్రావు గారు ప్రజలకుం దిరయున ప్రశ్నించిరి. ఇందునుగూర్చి 29వ తేదీన ప్రధానమంత్రిగా రాక తీర్మానము నుపపాదించెదరనియు తీర్మానవివరము లొకటి రెండురోజులలోనే తెలుపబడుననియు బోనగ్లా గారు బదులు పలికిరి.

అంధ్ర ప్రదేశ్ 18:— 14 వ తేదీతో నంతమగు వారములోపల 855 ఓడలు పరాసు చేవులను జేరవని. 849 ఓడలచేటిండి బయలుదేరినవి. 1600 టన్నుల కెక్కుడుబరువు గలది 1యను, తక్కువబరువుగలది 1 యను ముంచియేయబడినవి. 5 ని శత్రువులు గుంచిజేయ బ్రయత్నించిరిగాని అట్లు చేయజాలక పోయిరి.

అంధ్ర ప్రదేశ్, అక్టోబరు 19:— కుక్ వారము పగలు మిత్రమండలివారి విమానములు ప్రాంతపుర్వమీద బాంబులను నేసినవి.

హిందూ దేశము, మెసపొటామియా.

అంధ్ర ప్రదేశ్ 19:— సెప్టెంబరు 8-వ తేదీన మెస్సు ఫర్డు ప్రభువు గారు హిందూ దేశము యుద్ధమున కొనర్చిన సహాయమును గూర్చి చెప్పిన ఉపన్యాసమును విమర్శించుచు “మెస్సు” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. — మెసపొటామియా నివేదన ఫలితములం దొకటి యేమన ప్రజలు హిందూ దేశము యుద్ధమునకొనర్చిన సహాయమునుగూర్చి తప్పు అభిప్రాయముల సొందుచున్నారు. హిందూ దేశమునందలి నైనికులందఱును, యుద్ధసామగ్రి యంతయు నాదేశము నుండి వైకంపి నేయబడియెను పరాసురంగమునకును, ఈజిప్టు దేశమునకు పంపబడిన దిగ్భయకు పలాలములను గూర్చి కమిషనువారి రెట్టి నేరారోపణములను జేయలేదు. ఏది యెట్లయినను చివరకు హిందూ దేశము యుద్ధమునందు జేసిన సహాయముపరిమితము అందును గూర్చి దొరతనమువారును ప్రజలును మిగుల సతీతయను నొందవచ్చును. వ్యాసాంతమున నాపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. హిందూ దేశము తనచేత నైన్య సహాయమును చేయుచున్నది. తన పరిపాలనను దేమియు సహాయము చేయకపోలేదని న్యాయముగ మెస్సు ఫర్డు గారు చెప్పిన దెంతయు సత్యము.

ప్రాస్తు

జర్మనుల తరుముట

అంధ్ర ప్రదేశ్ 18:— ఏయిని కుత్తరమున వాయిలెక్కు పీఠభూమిని జర్మను తెరింగగా మేము వారిని తరిమి వైచితిమి. సోమేయను కుత్తరమున మేము సన్నుడి చేపేయి నునందును, మ్యూజునకు కుడి భాగమున బాయిస్ డి చామి ప్రవేశమునందును ఫిరంగి యుద్ధములు జరిగినవి.

వైమానిక ఫిరంగిదళములు తీవ్రముగ పోరుట.

అంధ్ర ప్రదేశ్, అక్టోబరు 18:— బ్రిటిషువారి టెల్లు ప్రకటించుచున్నారు. — ఈ ప్రకటనకు తూర్పునందును ననేక ప్రదేశములమీదను, పోయిల్లాపల్లి కాన్వేయ మాలగున్న ప్రదేశములమీదను శత్రువులు మహా తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చిరి. మా ఫిరంగి దళములు ను తీవ్రముగనే ఫిరంగులను గాల్చుచున్నారు. ప్రతి యుద్ధముల పనిని విజయవంతముగ నొనరించితిమి. అనేక శత్రు సలయలమీద ఫిరంగుల కేంద్రీకరితముగ గాల్చితిమి. కొలదియంది శత్రు నైనికులు పట్టుకొన బడిరి. కాని పరాతిదళ యుద్ధము వేరొకటి జరుగ లేదు. నిన్నటి దినము వైమానిక యుద్ధము. మహా తీవ్రముగ జరిగెను. శత్రు వైమానిక గృహములు మొగలగు వారిమీద 98 బాంబులను జారవిడచితిమి. ఉదయమున శత్రువిమానములు మా ప్రదేశములలో బహువదిగా జొచ్చినవి. మా పంప్రలమీదనే యనేక యుద్ధములనొనరించినవి. నేలగుల్లుబడిన విమానములలో మాకు గూఢ ప్రదేశములలోనే పడినవి. మరి నాల్గింటిని క్రిందికి తరిమివైచితిమి. మా విమానములు మాకు కన్పించి కున్నవి.

పార్లమెంటునందు మహాత్మకము.

అంధ్ర ప్రదేశ్, అక్టోబరు 18:— ప్రధాన కార్యాలయము నద్దరైటరు గారి విలేజున టెల్లు గ్రామమున న్నాడు. — పార్లమెంటు నందు భూస్థితి చాల అసర్థ వాయకముగ నున్నట్టి “నోమాన్సు ల్యాండు” మాత్రమే బురదచుయ నగుటగాక దాని కావల ననేక నేలగజములవలకు నుండు ప్రదేశము సహితము బురదగనో జారుగనో యున్నది. అందుచేతనే మా బలము లెంత బలవత్తమైనను వచ్చేటికి కుసాము మొదలగు యుద్ధసామగ్రిలును వచ్చుటకే చాల కష్టముగ నున్నది. క్రిందటి వారమునందు పడిన వర్షములవల్లరి నణచుటకు ఇటీవలి యెండ గాలులు చాల అలస్యముగ వచ్చినవి. ఇప్పటిలో ప్లాండ్ రుస్సు భూము లొకమారు జలును పడిన శీతకాలమంతయు నవి జలునుగనే యందును. ఇది వరలోనుండు శీతకాలముకంటె నీ శీతకాలమునందలి బ్రిటిషు వారిస్థితి చాల సంతోషకరముగనే యున్నది. ఏలనన ఈ బురదలో పడి జగ్గులు వెలక ముందులకు నేగముగ బోలే కుండుటవలన వారిని మహా భయముగ గూర్చు ఫిరంగులగాల్చి జయించు యెంతయు సుకరమయ్యెను.

పార్లమెంటువారి అంతర్జాతీయ సభ

అంధ్ర ప్రదేశ్, అక్టోబరు 18:— ఇప్పుడు స్వారిసుకందు సభ గావించుచున్న పార్లమెంటువారి అంతర్జాతీయ సభ వాణిజ్య విషయములను గూర్చియే ముఖ్యముగ చర్చించును. రాజకీయ నైనికస్థితి నంతటిని తక్కించుట కింతలోనే స్వారిసుకందు సమావేశము కానున్న అంతర్జాతీయ మహాసభకును దీనికిని సంబంధము లేదు. ఇదివరలో అమెరికావారు ప్రత్యక్షముగ మిత్రమండలివారి యాలోచనలను స్వాగతించెను. కాని ఇప్పుడు వారు తమ వైఖరిని గూర్చి పునఃగాలోచనల జరపుచున్నారు. మాకు వంతులు రాబోవు సభలో స్వాగతించున తలంపబడుచున్నది.

జర్మను సంధిత్వములను బయటపెట్టుట.

స్వారిసు, అక్టోబరు 19:— జర్మనీ ప్రాశస్త్యదేశమున ప్రత్యేకముగ సంధి గావించుకొనలేదని అక్టోబరు 12 వ తేదీన రిబ్బటు గారధికారత్యా పనపట్టికిరి కెయిబరు మైకేలికు గారలచే నధికారములొసగబడిన రాజకీయ తంత్రజ్ఞాపిక డట్టి సంధి ప్రయత్నములను స్పష్టములండు నుండి చేసెనని “మా టి ను” పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఆల్సేసులో కేయిలల సుగతి గూర్చి తృప్తికరతముగ పరాసుదేశముతో సంధి గావించుకొనెద మని నమ్మకము చెప్పుచు చెల్లియును గూర్చి విాయిప్రకారము సంధి గావించుకొనెదమని జర్మనీ తలంపులవ్వారా బ్రిటనుతో చెప్పెననికూడ ఆపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ప్రాశస్త్యదేశమునందు జర్మనుమంత్రి ఇంగ్లండు ప్రాశస్త్య దేశములు ప్రత్యేకముగ సంధి గావించుకొన నొప్పుకొనిన వనియు, శీత కాలములో పల ప్రాశస్త్యతో సంధి జరుగగలదనియు నమ్మక పరచుచు రుస్యా దేశమును సంధి గావించుకొన గోరుచున్నాడు. అటుల జేయుటలో వైన సతకు రుస్యా నుండి విశేష లాభమున పేక్షించుచున్నాడు. అని కూడ ఆపత్రిక వ్రాయుచున్నది. జర్మను లేల అధికారపు ఏకెంట్ల నన్ని ప్రదేశములందు నుంచుచున్నారని ఆపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది.

బరోడా వస్తుప్రదర్శనమున స్వర్ణపతకము బహుమతిగ
జొంగబడినది. ఆటోపరస్రాక్ రిజిస్టరుకాబడినది.



జగద్విఖ్యాతమైన సువాసనగల
సెంటు. పరిమళము పెక్కునాశం
దును. ఒకమారు కొని దీని యధార్థ
మును పరీక్షింపుడు.

ధరలు	
1/2 డౌన్ బుడ్డి	2-0-0
1 డౌన్ బుడ్డి	0-12-0
1/2 డౌన్ బుడ్డి	0-8-0
కార్డు	0-1-0

ఈ ట్రాక్ తలచుమును గూడ పరీక్షింపుడు. దీనిలో
లోహ సంబంధ మగు చమురు లేవియు కలియుట లేదు.
సప్రసిద్ధమైన తలనూనె సీసా 1-కి రూపాయి. పోస్టేజి వేరు.
ఒక అణాచీటిని పంపినచో నమోనాకు ఒక చిన్న
సీసాతో చమురుచితముగ పంపబడును. (490)

ది పరస్రాక్ పెర్ఫ్యూమరీ కో,
నెం 1, వైకోని, బొంబాయి నెంబరు 8.

క్రికెట్ క్రీడ గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్ర పటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

శాకభక్షణము
ధరతభండవాసుల మగు మన మార్గములు
చంకజాలము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి
నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా
ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము.
కంట నేవాయుడు.
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంకనిగ్రహ బోవధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

శ్రీ కాశ్యుక్తి సంవత్సరాది సంచిక.

పింగళనామ సంవత్సరము నందు సగము
భాగము గతించినది. ఇప్పటి నుండియును ప్రయ
త్నములుజరిగినగానికాశ్యుక్తిసంవత్సరాదిసంచిక
సకాలమున వెలువడుట కవకాశములు గలుగవు.
కాగితముల కపారమైన కఠిన వేర్పడివ యీ సమ
యమునందు సంవత్సరాది సంచికను ప్రచురిం
చుట దుస్సరముగ నున్నది. దేశభక్తులు భాషాభి
మానులు సంవత్సరాది సంచిక యందు ప్రచు
రించుటకు దగిన వ్యాసములను చిత్రపటములను
అక్టోబరు మాసాంతమునకు ఆంధ్రపత్రికాకార్యాల
యమునకు జేరునటులు పంపి సంచికోప
యోగమును విస్తరింప జేయుటకును మా ప్రయ
త్నములను సఫలము చేయుటకును ప్రార్థితులు.
వ్యాసము లతిదీర్ఘములు గాకను చిన్నవిగ
నుండుట సమంజస మని వ్యాసలేఖకులకు
విన్నవించుచున్నాము. ఇంతవరకు ప్రచురితము
లుగాని ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు మహాస్థలముల
యొక్కయు చిత్రపటములను పంపుటకు సవిన
యముగ దేశ బాంధవులు ప్రార్థితులు.

పత్రికాధిపతి.

ఆత్మజిజ్ఞాస.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
దేయముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:-- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.
చిన్నవెంక చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు

సాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిశుభ్రపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటమువలె మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
పుండ్లను, ప్రాతశోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన ౪ క్షశుభ్రకారిణి (28)

వనోపధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారైసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కంటడుటకు 4 డౌన్ బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తేటరు:-- పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది తెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రనర్మకళాశాల-విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది ప్రియుక్త కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
ప్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు
నిరూకరించినచో కోర్టుములముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బొల్లములోనే ధాతునవ్వము
కలిగినవారికి వృద్ధయశోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించురు. ఈసాలామిసిరి
మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము లొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర
కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితి మూనును, ధాతువు
మాత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము
కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలా
మిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూర్, కాందహార్ శేతములలో మైగుచున్నది. అక్కడి జనులు

ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వైమురబ్బను
సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో
గించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపానపత్రిక పార్శ్వముతో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0.

తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగళూరు సిటీ.

హనుమాన్ బోరక్సు సబ్బు.



దీనియందు సుండి
తుల్యములగు వస్తువులు
చేరియున్నవి. చెల్లిసం
బంధమును పుండ్లు, చు
రదగడ్డి, పాడలు మొ
దలగు చర్మ వ్యాధులు
అత్యాశ్చర్యముగాబా
గగును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, నునుపును, నాణేమును
యిచ్చును. అన్ని చోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతిబిళ్లవై
మా హనుమాన్ గుర్తు బాగ్రత్తగా గమనింపుడు. (751)
రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్సు, మద్రాసు.

Encourage Swadeshi Industries
BY
Buying Swadeshi Goods
ANDHRA KNITTING FACTORY,
220, CHINA BAZAAR ST. MADRAS.
Socks and Stockings in different colours and sizes can be had at moderate rates.
Trial orders Solicited.

శుక్లనవ్వుమునకు దివ్యోషధము
శుక్లనవ్వువ్యాధిగ్రస్తులగు విద్యార్థులకు
అమోఘముగ పనిచేయును. వెల రు. 1.
కె. ఎల్. ఎ. సింహా బ్రదర్సు
(915) నేటిపు డాక్టరు, రాజమహేంద్రవరము.

తామర తైలము
డబ్బా 1-కి 0-6-0 (ఆరు అణాలు)
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594 పండితులవారి సిద్ధాపథములు.

యోగ్యతాపత్రములు.
మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ షెల్ ఆయుర్వేదిక్
యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎన్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్,
లండన్ కన్ సర్టింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగియరి వేన్. నం. 2. బొంబై,
వీరు వ్రాసినది. తమ "లోకామయవార కస్తూరి మాత్రాలను,
ఉపయోగించుటవలన, శ్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము,
అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనోషి, కడుపునోషి, అన్నా
కజ్జరము, పిత్తసంబంధరోగము. బిడ్డల యెముకవాలముల
న్నియు, గుణమయ్యెను, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చునోగు
లకు, వీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వదేశీ వైద్యులు ముఖ్యముగా
వీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.
మ॥ రా॥ పి-ఎన్-ఆచ్యుతరావు, సీనియర్ సర్జన్,
స్యానిటరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు వ్రాసి
నది. "లోకామయవార కస్తూరి మాత్రాలను నే నుపయోగించి
యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే
అనేకోత్కృష్టముగు, గుణములను ఈమాత్రలు గలిగి యున్న
వని నేనుచెప్పుట కానందభరితుడనగుచున్నాను.
వైద్యశాలలో ననేకవిధములగునట్టియు నుపయోగక
రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియు యావధములను
తయారు చేయుచుందురు."

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుతులు, ప్రతి సీసాయందుకు
జుండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రిక, ప్రతిసీసాతో గూడి
యందును. 280మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు,
మాత్రమే.

6 సీసాల నొకసారి తెప్పించికొని
టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0
12. సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0
25. సీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్తరోగములకు మావద్ద ఆయుర్వే
దీయ సిద్ధాపథములు దొరకును.

విలాసము:--శ్రీ సీతారాధున వైద్యశాల, మైసూరు.



<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు.</p> <p>క రో లా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>1 పౌను, 1 పౌను సీసాలు సీసా 1-కి వెల ర. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>ప్రే జ రు గా రి</p> <p>లీవరు టానిక్.</p> <p>వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలవలకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల ర. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరుపుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సొల్యూషన్ పై పెట్టె 1-కి ర. 2-0-0.</p>
--	--	---

W. E. SMITH & Co., Ltd డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో.,
Pharmaceutical Chemists & (లిమిటెడ్)
Druggists, Mount Road, మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
MADRAS. మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీవైతిక జేరునుదాహరించ గోరెదము

368

ఆంధ్రోద్యమము

మొదటి యై దాండ్రమహాజనసభలయందలి

సన్ధాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల యువన్యాసములు,
వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములు గలవు.

వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజి వేటు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుశెట్టి వీధి, జాజ్జిటపుకో, మద్రాస్.

“ఆమెకో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటను సీటిల్ వాడు అయిదునిముసములలో నేర్పుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడవగలదు.

వెల అతిసులభము, పనిచేయించుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6 బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మా వద్ద స్టాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.

బెస్ట్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
పోస్టుబాకు నెం. 63 మదరాసు.

327

కుంకుమ పువ్వు

పువ్వు కుంకుమ

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్పును గమనింపుడు. కరస్పాన్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

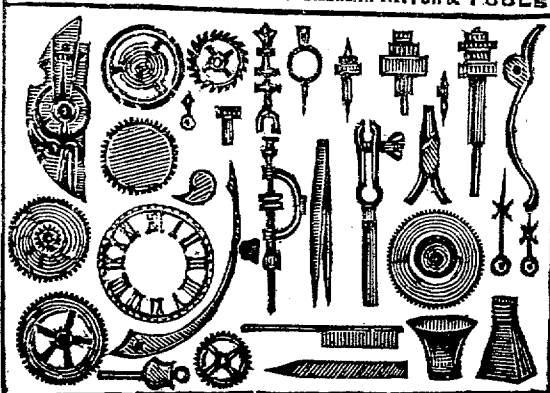
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

పరమరహస్యము

అద్భుతమగు డిటెక్టివ్ నవల. 256 పేజీలు.
క్యాటికోలైండు 1-8-0 చందాదారై న 1-0- మాత్రమే.
ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము:—
(928) నిడదవోలు, కృష్ణాజిల్లా.

కొటలాగు
ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH CO. DEALERS IN WATCH MATERIALS & TOOLS




TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.
(881) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

శారదాంబ
ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని కొప్పలకు పరమామృతము.
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పిల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పిల శార దోలును. వాయువు పోల్చు బొగొల్పును సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియుంటునుండదదినది.



ఎనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనము, డిప్, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.